

ROČNÍK XIV • ČÍSLO 12

20. listopadu 2020

TĚŠÍNSKÉ LISTY

INFORMAČNÍ MĚSÍČNÍK
MĚSTA ČESKÝ TĚŠÍN

**KLIDNÉ VÁNOČNÍ SVÁTKY
V KRUHU SVÝCH NEJBLIŽŠÍCH
A V ROCE 2021 VŠE DOBRÉ**

Vánoční zvyky
Strana 6

**KULTURNÍ
PŘÍLOHA**

Tramvaj 1910
Strana 13

Slezan slaví 65
Strana 23

ČESKÝ TĚŠÍN

www.tesin.cz

Nové technické a přírodovědné kroužky

Podpora technických a přírodovědných aktivit v oblasti volného času dětí a mládeže a celoživotního vzdělávání osob se zdravotním postižením v roce 2020 (ŠMS/M).

Rada Moravskoslezského kraje na své schůzi dne 25. 11. 2019 usnesením č. 75/3850 schválila podmínky dotačního programu Podpora technických a přírodovědných aktivit v oblasti volného času dětí a mládeže a celoživotního vzdělávání osob se zdravotním postižením v roce 2020 (ŠMS/M).

Vyhláшателеm programu a poskytovatelem dotace je Moravskoslezský kraj, 28. října 117, 702 18 Ostrava, IČO 70890692, zastoupený hejtnanem kraje.

Dotační program se člení na samostatné dotační tituly:

1. ŠMS/M/1 Podpora technických a přírodovědných aktivit ve střediscích volného času a domech dětí a mládeže
2. ŠMS/M/2 Celoživotního vzdělávání osob se zdravotním postižením

ŠMS/M/1 Podpora technických a přírodovědných aktivit ve střediscích volného času a domech dětí a mládeže

Účel a priority programu

Účelem je podpora nabídky takových kroužků ve střediscích volného času a domech dětí a mládeže, které povedou k rozšíření vybrané technické a přírodovědné gramotnosti dětí a mládeže.

Podpořeny budou kroužky, které povedou ke zvýšení zájmu dětí a mládeže o techniku a přírodní vědy – modelářské kroužky, kroužky zaměřené na elektrotechniku, robotiku, fyziku, chemii, matematiku a programování, popř. svým charakterem jim podobné kroužky.

V rámci tohoto dotačního titulu byl Moravskoslezským krajem schválen projekt „SVC AMOS Český Těšín - technické kroužky 2020“ a uzavřena smlouva o poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu Moravskoslezského kraje ve výši 40 000 Kč k úhradě uznatelných nákladů na realizaci projektu - nákup technického vybavení pro technické a modelářské kroužky. Realizace projektu byla zahájena dne **1. 1. 2020**, projekt bude ukončen nejpozději do **31. 12. 2020**.

Šárka Godulová, SVC Amos

PROJEKT OD ŘEMESLA K TECHNICE

Středisko volného času Amos v Českém Těšíně v letošním roce realizuje projekt Od řemesla k technice, registrační číslo CZ.06.2.67/0.0/0.0/16, jehož předmětem je vybudování dvou odborných učeben polytechniky a učebny ICT, které budou sloužit pro realizaci mimoškolních aktivit zaměřených na klíčové kompetence, technické a řemeslné obory a práce s digitálními technologiemi. Předmět projektu je zanesen v MAP ORP Český Těšín.

V rámci projektu byla realizována bezbariérovost objektu vybudováním výtahu, společně se stavební úpravou WC. V červenci 2020 byla zahájena stavba výtahu a zároveň započaly stavební práce na bezbariérové úpravě WC ve 2. poschodí. Stavební a montážní práce na obou místech byly zhotoveny na konci srpna 2020. Období prací bylo navrženo z důvodu menšího provozu SVC. Probíhající příměstské tábory se soustředily v prostorách tělocvičny, zahrady nebo pobytu v přírodě v okolí Českého Těšína. Po kontrole a schválení projekčních prací byl výtah a bezbariérové WC schváleny k užívání v polovině října 2020, před zahájením činnosti kroužků v SVC Amos.

Dále jsou v rekonstrukci tři odborné učebny včetně pořízení vybavení a pomůcek k výuce.

Odborné práce budou probíhat dle stanoveného plánu s přihlédnutím zajištění bezpečnosti během činnosti kroužků.

Mgr. Eva Juricová, SVC Amos

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Odběrový tým v Českém Těšíně bude testovat i o víkendu

Vzhledem k neustále se zvyšující poptávce o testování na koronavirus se bude v Nemocnici AGEL Český Těšín testovat také o víkendech. Počet dnů, kdy můžete přijít do nemocnice na test, se rozšiřuje z dosavadních tří na sedm.

Odběrový stan je umístěn v areálu nemocnice u Budovy B (laboratoř). Doba odběru: denně (pondělí až neděle) v čase od 9:00 do 13:00 hod. Stěry se provádějí jen na základě objednání ze strany praktického lékaře či hygienické stanice.

V současné době je mezi testovanými až 30% dětí. Proto se zdravotníci v Českém Těšíně rozhodli tuto nepříjemnou proceduru zpříjemnit malým dárkem a upravit tak preventivní program o zásadách hygieny s ohledem na současnou epidemiologickou situaci.

(red)
Foto: Archiv Nemocnice AGEL Český Těšín

Nařízení města Český Těšín, kterým se zakazuje reklama šířená na veřejně přístupných místech mimo provozovnu

Rada města Český Těšín na svém 21. zasedání dne 12. 2. 2020 schválila nové Nařízení města Český Těšín č. 2/2020, kterým se zakazuje reklama šířená na veřejně přístupných místech mimo provozovnu a toto nařízení nabylo účinnosti dnem 1. dubna 2020.

Účelem tohoto nařízení je ochrana a zachování estetického prostředí, kulturního dědictví a vzhledu centra města Český Těšín, formou stanovení zákazu šíření reklamy na vybraných veřejně přístupných místech mimo provozovnu jiným způsobem než prostřednictvím reklamního nebo propagačního zařízení, zřízeného a povoleného podle stavebního zákona.

Reklamou se rozumí oznámení, předvedení či jiná prezentace, šířené zejména komunikačními médii, mající za cíl podporu podnikatelské činnosti, zejména pod-

poru spotřeby nebo prodeje zboží, výstavby, pronájmu nebo prodeje nemovitostí, prodeje nebo využití práv nebo závazků, podporu poskytování služeb, propagaci ochranné známky apod.

Komunikačními médii, kterými nesmí být šířena reklama na veřejně přístupných místech mimo provozovnu, jsou

- letáky, navštívenky, vizitky, brožury, katalogy a jiné obdobné tištěné propagační materiály šířené vůči neznámému adresátovi,
- plakáty, polepy, převěsy a plachty z jakéhokoli materiálu, panely, tabule, tyče, pulty, či jiné konstrukce a zařízení, včetně jejich osvětlení, ať pohyblivé se, nesené či opřené, upevněné na budovách, plotech, zábradlích nebo stromech,
- plakáty a inzerce vylepované na sloupech veřejného osvětle-

ní, městském mobiliáři, skříňkách elektro, HUP apod.,

d. zařízení šířící reklamu zvukem či obrazem,

e. letáky, navštívenky, vizitky umístované za stěrače či jiné součásti vozidel,

f. dodatečné konstrukce na vozidlech šířící reklamu jakýmkoli způsobem,

g. vozidla stojící na veřejně přístupném místě za účelem šíření reklamy, nebo vozidla, u nichž je šíření reklamy hlavním účelem jízdy, včetně dodatečných konstrukcí na dopravních prostředcích,

h. vnější polepy výloh a dalších skleněných ploch s výjimkou polepů výkladců a prosklených vstupních dveří do provozovny provedených v tlumených barevných odstínech bez použití reflexních, fluorescenčních či ostré

kontrastních barev, nepřesahující svým rozsahem 1/3 prosklení výkladce či dveří.

Reklama šířená komunikačními médii se zakazuje tímto nařízením na těchto ulicích: Třanovského, Masarykovy sady, Příční, Sokola Tůmy, Viaduktová, Vrchlického, Hlavní třída, Nádražní, Odboje, Štefánikova, náměstí ČSA, Pražská, Božkova, Čapkova, Moskevská, Dvořákova, Smetanova, Bezručova, nábreží Míru, Havlíčkova, Štrelniční.

Upozorňujeme vlastníky objektů, že stávající komunikační média, která jsou ode dne nabytí účinnosti tohoto nařízení s tímto nařízením v rozporu, je nutno na výše uvedených místech odstranit a to nejpozději do 31. 12. 2020.

Mgr. Radim Siuda,
Odbor územního rozvoje

Odpady v čase předvánočním

Blíží se nejkrásnější svátky v roce, ale s nimi přichází i větší produkce všech odpadů. Nyní se skoro všechny nádoby na papír a plasty svážejí 3 x týdně (tj. pondělí, středa a pátek). Prosíme občany, aby zmenšovali objemy odpadů jejich stlačováním. Stále se vedle kontejnerů povalují velké papírové krabice, proto připomínáme, aby občané papírové krabice rozkládali a plastové obaly sešlupovali. I u kontejnerů se sklem budou před vánočními svátky a před koncem roku mimořádné svozy. U směsného komunálního odpadu svozové dny zůstávají stejné, ale budou probíhat i ve sváteční dny. Dále upozorňujeme, že objemný odpad nepatří na stanoviště kontejnerů, ale lze jej odevzdat do sběrného dvoru. Provozní doba je zkrácena během prosince a ledna do 16 hodin. **Posledním dnem v roce, kdy je sběrný dvůr otevřen, je pondělí 21. prosince a poprvé v roce 2021 bude otevřen v pondělí 4. ledna.**

Svozová firma již naplánovala i svoz vánočních stromků, občané je mohou odložit

na stanoviště 1100l kontejnerů na směsný komunální odpad. Svoz proběhne v těchto termínech: 12. 1., 19. 1., 26. 1. a 2. 2. 2021, následně je firma FCC Česká republika, s.r.o. předá v Ostravě ke zpracování na dřevní štěpku. Na drobné větvičky z vánoční výzdoby lze využít i kontejnery na bioodpad, které jsou rozmístěny na území města. Prosíme občany, aby do těchto kontejnerů nevhazovali vánoční stromky. Na větvičkách i na vánočních stromcích však nesmí zůstat vánoční ozdoby a háčky.

I přes všechny mimořádné svozy víme, že se po rozbalení hromad dárků pod stromečkem objeví neskutečně přeplněné kontejnery s obaly, což je bohužel typické pro Vánoce. Věříme, že si občané uvědomí, že se dají zdroje suroviny šetřit a odpady správně roztrídí. Bez velké námahy může každý z nás přispět malou kapkou k ochraně životního prostředí...

Lenka Kročková,
Odbor místního hospodářství

Výměna řidičského průkazu za pár minut

Čeká vás povinná výměna řidičského průkazu? Končí vám platnost dokladu, který potřebujete téměř každý den? Ověřte si na oficiálních stránkách města Český Těšín, kdy má úřad otevřeno. Úřední hodiny jsou obzvláště v této době základní podstatnou informací. Na úřad do Svibice pak přijdete dvakrát. Poprvé požádat o výměnu řidičského průkazu, podruhé pro již hotový doklad poté, co ho Státní tiskárna cenin v Praze vyrobí a doručí. Obě návštěvy úřadu mohou trvat řádově pár minut. Rezervační systém vám to umožní. **Prostřednictvím webových stránek www.tesin.cz a ONLINE REZERVACE se objednáte na konkrétní den a čas.** Na e-mail obdržíte potvrzení objednávky a čtyřmístný kód. S tímto číselným kódem přijdete na detašované pracoviště Městského úřadu do Svibice a zadáte ho na monitoru vyvolávacího systému. Tímto se přihlásíte a obdržíte pořadové číslo začínající číslicí 9. Referentka pak vaše číslo vyvolá na monitoru a vy vcházíte k přepážce. Rezervaci neztrácíte čas čekáním a máte jistotu, že budete po svém příchodu na úřad odbaveni co nejdříve.

Ing. Eva Widnicová,
Odbor živnostenský a dopravy

Krizová linka je stále k dispozici

Ocitli jste se v situaci, kdy potřebujete pomoc s nákupem potravin, léků nebo jiných potřeb?

Neváhejte kontaktovat krizovou linku:

Městský úřad Český Těšín 553 035 720
po – čt: 8.00 – 15.00 | pá: 8.00 – 14.30

K dispozici jsou pracovníci sociálního odboru, kteří vám nenadálou situaci pomůžou vyřešit.

Svoz bioodpadu

V letošním roce proběhne poslední svoz bioodpadu 240l nádob v 50. týdnu, tj. úterní svoz bude 8. prosince a čtvrtěční svoz bude 10. prosince 2020. Nádobu 770l se budou svážet dle potřeby 1 x 14 dní v sudé týdny. V příštím roce se začnou 240l nádoby svážet ve 12. týdnu, tj. úterní svoz bude 23. března a čtvrtěční svoz proběhne 25. března 2021, následně svozy budou v sudé týdny 1 x za 14 dní. Harmonogram bude zveřejněn v březnových Těšínských listech a na stránkách města.

Za období leden až září se svezlo 682 tun bioodpadu a město za tuto službu svozové firmě zaplatilo 1208 tis. Kč.

Lenka Kročková,
Odbor místního hospodářství

Pytlový systém sběru plastů a papíru v roce 2021

I v příštím roce bude probíhat pytlový svoz plastů a papíru. A kde se pytle svážejí? V Mostech, v Místřovicích, ve Stanislavicích, v Koňákově, v Horním a Dolním Žukově (mimo ul. Šadový) a od rodinných domů na těchto ulicích: Černá, Dělnická I, Horní, Kostelní, Mlýnská, Pod Zvonek, Příkopa, Třínecká, Zahradní, Železniční a Žukovská.

Pytle s plasty (plastové obaly, plastové tašky a sáčky, PET láhve – stlačené, čisté kelímky od jogurtů a jiných potravin, plastové nádoby od kosmetických a mycích prostředků, **nápojové plechovky, konzervy od potravin, kovové uzávěry a víčka od nápojů**, tato komodita bude po vytrídění na třídící lince ve Vratimově předána zpracovatelům kovového odpadu), musí být přistaveny k popelové nádobě do 6:30 hod. a budou sváženy v těchto termínech:

**02.01., 06.02., 06.03., 03.04.,
01.05., 05.06., 03.07., 07.08., 04.09.,
02.10., 06.11. a 04.12.2021**

Pytle s papírem (noviny, časopisy, knihy, brožury, sešity, rozložené papírové krabice,

karton a vlnitá lepenka, čisté papírové obaly a sáčky, reklamní letáky, kancelářský papír a nápojové kartony např. z mléka a džusů) musí být rovněž přistaveny ve svozový den k popelové nádobě do 6:30 hod. a termíny svozů jsou:

**13.02., 10.04., 12.06., 14.08.,
09.10. a 11.12.2021**

Veškerý odpad musí být čistý.

Lenka Kročková,
Odbor místního hospodářství

Kam s použitými jedlými oleji a tuky?

TŘÍDÍME JEDLÉ OLEJE

Ve vašem okolí byly rozmístěny popelnice určené ke sběru oleje.

Co třídit do olejové popelnice?
Do olejové popelnice patří každý tuk, který používáte při přípravě pokrmů. Všechny druhy rostlinných olejů, máslo, sádlo, ztužené tuky a margariny.

Proč bychom měli oleje třídit?
Oleje ucpávají kanalizaci a značně ztěžují čištění odpadních vod. Recyklace oleje redukuje emise CO₂ do ovzduší. Seřetíte životní prostředí a rozpočet vaší obce.

Životní cyklus oleje
Olej, který po použití v kuchyni vytrídíte, se stává opět surovinou pro další výrobu. Tímto koloběhem se redukuje množství produkovaného CO₂, a snižuje se potřeba pěstování olejnin pro průmyslové účely.

Trafín Oil®
Save the planet, reduce CO₂
TRAFIN OIL, s.r.o., Kopečnická 1009/12, 710 00 Ostrava, e-mail: odpady@trafinoil.cz, www.trafinoil.cz

JAK NA TO ?

Třídit pouze JEDLÉ oleje a tuky NEPATŘÍ sem technické, hydraulické, motorové, mazací a podobné oleje.

Ke třídění používejte POUZE PET láhve. Láhev zcela naplňte použitým jedlým olejem.

Olej nechejte po přípravě teplé kuchyně vychladnout, jinak hrozí úraz.

Olej do popelnice nepřelévajte, vložte v uzavřené PET láhvi.

Umístění sběrných popelnic najdete na stránkách obce nebo se obraťte na příslušný odbor na vašem úřadě.

Popelnice se budou vyvážet pravidelně. V případě přeplnění nás můžete kontaktovat:

VOLEJ OLEJ! 800 800 070

Vánoční období je neodmyslitelně spojeno s výborným jídlem. Ať už na štědrovečerní tabuli smažíte rybu či řízky, jistě při tom spotřebujete nemalé množství oleje či tuku. Ve fritéze nebo na pánvi ho každoročně použijeme několik litrů a pak přemýšlíme co s ním. Do odpadkového koše? Do toalety? Správná odpověď je - Do nádob na sběr oleje! V našem městě je nově rozmístěno 20 nádob, které jsou určeny pro sběr použitých jedlých olejů a tuků. Ať už tedy použijete olej nebo sádlo, odneste použitý tuk do nádob na použité jedlé oleje a tuky. Je to skutečně jednoduché, olej slijete do plastové láhve a plnou láhev vhodíte do černé nádoby s oranžovými víky, které jsou rozmístěné na těchto místech:

- 28. října – u nádob na tříděný odpad (Profimarket)
- Dolní Žukov – Frýdecká u autobusové zastávky
- Horní Žukov – Vělepolská - parčík
- Koňákov – ul. Koňakovská u nádob na tříděný odpad
- Místřovice – ul. Ostravská x ul. Na Dolinách
- Mosty – ul. Lípová – točna
- Stanislavice – ul. Ostravská – za restaurací Vyrubaná
- parkoviště Kysucká
- parkoviště u Billy – u kontejneru na oděvy
- ul. Hornická 11 – 13
- ul. Komenského – sídliště ONV
- ul. Na Horkách – Sběrný dvůr
- ul. Na Lučinách – u nádob na tříděný odpad
- ul. Na Nivách – u kostela
- ul. Okružní 1 – 2
- ul. Ostravská 46 – 48
- ul. Pod Zvonek – autobusová zastávka u kostela
- ul. Pražská – vedle parčíku
- ul. Protifašistických bojovníků – u nádob na tříděný odpad
- ul. Tovární – u nádob na tříděný odpad

Proč je vlastně užitečné olej třídit? Jednak zabráníte ucpání odpadů v domácnosti, stejně jako ucpání celých kanalizačních sítí. Vánoce jsou pro čističky odpadních vod náročné období, protože kromě vody přitéká také obrovské množství olejů a tuků, které ztěžují správné přečištění vody. Náklady na čištění odpadních sítí by se mohly lépe využít jinde. Jedlé tuky a oleje se recyklaci také stávají hodnotnou surovinou pro výrobu biopaliv 2. generace a letadlového paliva.

Lenka Kročková, Odbor místního hospodářství

Cyklostezka ul. Lípová, Sokolovská, II. etapa

V červnu tohoto roku byly zahájeny práce na výstavbě cyklostezky propojující ul. Sokolovskou ve směru od obchodní zóny s ul. Lípovou, kde navazuje na první etapu cyklostezky – projekt Chodník a cyklostezka ul. Lípová a Sokolovská. Začátek cyklostezky je situován cca 80 m západně od stykové křižovatky ul. Lípové a ul. Sokolovské a ukončení je na ul. Sokolovské nedaleko parkoviště u Centra sociálních služeb. Cyklostezka je navržena jako dvoupruhová, kdy celková délka je cca 349 m a šířka 2,2 m včetně zapuštěných lemuujících obrubníků, šířka jednoho jízdního pruhu je 1 m, nájezd u ulice Sokolovská je pak rozšířen na 9 m. Zastavěná plocha celkem dosahuje 780,75 m². V současné době byla provedena konstrukční vrstva a asfaltová vrstva cyklostezky. Dle Smlouvy o dílo by měla

být cyklostezka dokončena 9. 11. 2020. Realizací projektu dojde ke zvýšení podílu alternativních forem dopravy na úkor motorové dopravy, zvýšení bezpečnosti provozu pro všechny účastníky, snížení hluku a emisí z dopravy. Projekt „Cyklostezka ul. Lípová, Sokolovská, II. etapa“ – ISPROFOND 5818510043 je podpořen dotací ze Státního fondu dopravní infrastruktury ve výši 85% což je 1 860 984 Kč.

Ing. Markéta Vylvěčková, Odbor finanční
Foto: Archiv MěÚ Český Těšín

Komunitní plán sociálních služeb a návazných aktivit města Český Těšín na léta 2021 - 2023

Sociální odbor Městského úřadu v Českém Těšíně zpracoval „5. Komunitní plán sociálních služeb a návazných aktivit města Český Těšín na léta 2021 – 2023“. Tento dokument je výsledkem celoroční intenzivní spolupráce a participace všech aktérů, tedy poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb a návazných aktivit, veřejnosti a zástupců města Český Těšín. Zmíněný komunitní plán bude dne 14. 12. 2020 předložen ke schválení Zastupitelstvu města Český Těšín a je stěžejním strategickým dokumentem města Český Těšín pro oblast sociálních služeb a návazných aktivit. Plán navazuje na předchozí komunitní plány a vyjadřuje priority, na které je potřebné se v daném období zaměřit a dále podporovat jejich rozvoj. Komunitní plánování sociálních služeb je metodou, prostřednictvím které lze sociální služby a návazné aktivity plánovat tak, aby odpovídaly místním specifickým i potřebám jednotlivých občanů a byly poskytovány efektivně, tzn., aby byly podporovány pouze užitečné a potřebné služby a finanční prostředky na ně byly využívány účelně a cíleně.

„Hlavním cílem komunitního plánování je udržení nastaveného procesu komunitního plánování, včetně udržení a rozvoje stávajících sociálních služeb a návazných aktivit.“

Krizová situace, která nastala v souvislosti s pandemií COVID-19 v průběhu tvorby nového komu-

nitního plánu, byla náročná pro všechny zúčastněné subjekty. Tato nová krize, na kterou se nebylo možno jakkoliv připravit, byla zkouškou vzájemné spolupráce, nasazení a flexibility při hledání způsobů neodkladné a pružné pomoci. Stala se pro nás všechny

taktéž příležitostí pro vzájemnou spolupráci a podporu mezi poskytovateli sociálních služeb, organizacemi zajišťujícími návazné aktivity a zástupci města s cílem zajistit pomoc všem občanům města, zejména pak těm nejzranitelnějším.

Příprava nového komunitního plánu na léta 2021 až 2023 započala již v lednu tohoto roku. Za účelem zjištění potřeb občanů města byla jako jedna ze stěžejních metod zvolena realizace kulatých stolů. Každá pracovní skupina definovala klíčová témata, která měla být v rámci kulatých stolů nabídnuta občanům města k diskuzi. S ohledem na epidemiologická opatření nastavená na jaře musela být realizace zrušena. Podklady byly získány součinností poskytovatelů a klientů sociálních služeb a návazných aktivit. Na tvorbě aktuálních potřeb se podíleli rovněž pracovníci odboru sociálního, kteří definovali podněty a zjištěné potřeby občanů získané v rámci výkonu sociální práce na obci a sociálně-právní ochrany.

Klíčovým principem v rámci komunitního plánování v Českém Těšíně je zejména práce s potřebami občanů. Plánování orientované na potřeby umožňuje vidět před sebou jedinečného člověka v jeho přirozeném prostředí, s jeho individuálními potřebami a se zaměřením na jeho aktuální komplexní životní situaci. Poskytování sociálních služeb směřuje k podpoře občanů žít plnohodnotný život ve svém přirozeném prostředí, způsobem, který respektuje důstojnost člověka. Přípravě dokumentu byla věnována maximální pozornost a všem zúčastněným náleží velké poděkování.

Mgr. Jana Rodáková,
Odbor sociální

Advent a vánoce na Těšínsku

Vánoce vnímají současní lidé většinou jako pouhé tři dny na konci roku. Děti je milují a dospělí se v horečné snaze o jejich dokonalost mnohdy ani nezastaví. Pro naše předky začínala doba vánoční daleko dříve – adventem. *Adventus* (z latiny příchod) byl dobou čekání na narození Spasitele, zklidnění a odříkání, jak hlásala církev. Ale protože se v lidové tradici odjakživa mísily rituály křesťanské i pohanské, neodpouštěli si lidé ani drobné světské radosti. Za první ze čtyř adventních nedělí byla zvolena ta, která je nejbližší svátku svatého Ondřeje. A konec adventu se pak počítá do půlnoci Štědrého dne.

Po náročném zemědělském roce nastala zima a lidé zůstávali více doma. Žili ze zásob, více se postili a vykonávali domácí práce. V každé domácnosti se tkalo, vázala se povřísla nebo strouhaly louče. Pořádaly se přástky. Sousedé se sešli v jedné světnici, ženy předly, muži popíjeli, vypravovaly se pohádky, příběhy a vtipy a často končil večer všeobecným nevázaným veselím. Konaly se jarmarky, kde lidé kupovali zásoby na zimu a drobné dárky. Prodávalo se pečivo, husy, medovina, sušené ovoce a figurky do betléma. Betlémy zobrazující narození Ježíška se začínaly stavět právě o adventu. První betlém na českém území byl postaven v roce 1562 v pražském Klementinu. Doprovodné figurky kolem svaté trojice se staly českým specifikem. Již od 14. století žáci a učitelé předváděli „živé betlémy“, církevní hry s vánoční tematikou. Církev je však vykazala z chrámů na volná prostranství. V 18. století však byly zakázány a tak se stalo, že se betlémy přesunuly do domácností.

Adventní věnec nám ohlašuje příchod Vánoc. Naším předkům sloužil jako kalendář a jeho svíce zapalovali vždy proti směru hodinových ručiček. Do poloviny 19. století bývaly věnce dřevěné, nabarvené na zeleno nebo se svíce zdobila jen větvičkou či snítkou jmelí. V lidovém prostředí se dodržovala zeleno-červená barevnost věnců. Zelená barva přírody a červená jako

oslava života a krev Kristova. Zvyk postupného zapalování svící se k nám dostal až ve druhé polovině 20. století z Německa. Tradiční liturgická barva adventních svící byla fialová, stejně jako církevní barva adventu. Je barvou důstojnosti a pokání. Časté bývaly v minulosti adventní věnce s pátou, bílou svící uprostřed. Ta symbolizovala Ježíše Krista a zapalovala se na Štědrý den. Doba adventu a brzkého stmívání nahrávala magickým pověrám a rituálům, které lidé milovali a milují dodnes. Věštily se osudy lidí, počasí a úroda příštího roku. Na svátek svatého Ondřeje (30. listopadu) chodily vesnické dívky třást stromem nebo plotem. Odkud se v té chvíli ozval pes, odtud přišel ženich. Když dívka zaklepala na kurník a ozval se první kohout, znamenalo to, že se do roka vdá. V lidové slovesnosti se nám dochovaly zmínky o těchto zvycích: *Ondřeju, Ondřeju, já konopí seju. Pane Bože dej mi znáti, kterého si budu bráti nebo Třesu, třesu bez, ozvi se mi pes, kde můj milý dnes*. Z 18. století je popsán zvyk, při němž několik dívek položilo na lopatu kousek chleba. Či kus snědl pes první, ta dívka se měla vdát. Tyto věštby šly však často ošálit, například tajným namočením chleba do sádla. Na Těšínsku se konávaly *andřejky* – setkávání mladých lidí u zábav a věštění. Jejich iniciátory byly dívky, které chtěly najít obraz svého nastávajícího třeba v komíně nebo na hladině vody ve studni. Mnohá z nich pak na lístečky napsala jména chlapců a uložila je pod polštář písmem dolů. Každý den vytáhla jeden papírek a ten, který zbyl poslední, skrýval jméno jejího budoucího nápadníka.

Svatá Barbora, jejíž svátek se světi 4. prosince, byla vždy na Těšínsku uctívána jako patronka horníků. V ten den se v hornických obcích konaly průvody s hornickou kapelou a přijímali se nováčci do hornických bratrstev. V lidovém prostředí byly věštby na sv. Barboru výsadou žen. *Barborky* chodily po obchůzce zahalené do bílých šatů či plachet se závojem nebo rouškou přes obličej. Dětem nadělovaly bonbóny, ale zároveň nosily v ruce metlu nebo vařečku a tou hrozily a trestaly nepořádky a nepravosti. Také vymetaly domy od všeho zlého. Jejich

drmlení *mulise, muslise* bylo ve skutečnosti jen zkomolení slov „modlí se“. Děvčata vkládala tento den do vody třesňové nebo višňové větvičky, a pokud do Štědrého dne rozkvetly, tak se dívka měla do roka vdát. Někdy se větvíčkárn dávala chlapecká jména a ten, jehož ratolest rozkvetla první, se měl stát ženichem. Ale i zde se našel způsob, jak věštbě „pomoci“. Konce větvíček se roztloukaly kladívkem nebo se použila voda pokojové teploty, která měla zaručit zdárný průběh věštby.

Dnes jistě nejznámějším předvánočním světcem je svatý Mikuláš. Je všeobecně známo, že biskup Mikuláš ve městě Myra obdarovával chudé, aby jim pomohl z bíd. I dnes hodné děti obdarovává a těm neposlušným nosí uhlí a slupky z brambor – *vyngli* a *oškrabiny*. Jeho uctívání se rozšířilo nejprve v městském prostředí a dnes má mnoho podob. Dříve však chodily po obchůzkách maškarní průvody, kde mohlo být i více Mikulášů a také mnoho dalších zvířecích nebo démonických masek – komínici, koně, myslivci, čerti. V některých regionech byli Mikulášové rozdělení na bílé a černé a podle toho měli pomalované masky a v jejich průvodech se objevovali buď čerti, komínici nebo biskupové a kostelníci. V průvodech se objevovaly i *matičky*, ženy v bílém, které symbolizovaly Pannu Marii a rozdávaly drobné dárky. V některých obcích na Těšínsku chodily hlavně dívky *po Mikolajce*. Tento průvod mládeže provázela i přestrojená muzika.

Čím víc ubývalo světla, tím důležitější bylo pro naše předky si jej připomínat. To se dělo na svátek svaté Lucie. Obchůzky *Lucek* byly rozšířeny po celých českých zemích. Většinou to byly bílé oděné ženy a dívky se zamoučeným obličejem a někde i s obličejovými maskami s velkým zobákem. Tyto ženy obvykle nemluvíly, jen syčely nebo užívaly pantomimu. Nosily perutky, kterými ometaly domácnosti nebo dřevěné nože a hrozily dětem, že jim naplní břicho kroupami, když se nebudou posít. Na svatou Lucii se nesmělo příst, šít, drát peří. Lucky kontrolovaly úklid domácnosti a napodobovaly domácí práce. V našem regionu lidé vždy pečlivě sledovali

počasí „od Lucje do vilije“, tedy od 13. prosince do Štědrého dne a podle toho odhadovali počasí na nadcházející rok. Na Bohumínsku mládež obcházela vesnice s hořícími svícemi, ukrytými ve vydlabané dýni. Krásným zvykem hospodyň bývalo sypání drůbeží přes obruč. To mělo zajistit dobrou snůšku a také to, že slepice a kachny nebudou vybíhat ze dvorka. Dívky na svatou Lucii schovávaly do truhly jablko. Pokud neshnilo, snědly jej na Štědrý den před zrcadlem a mohly uvidět tvář svého budoucího manžela.

Vánoce, druhý nejvýznamnější křesťanský svátek, jsou oslavou zrození Ježíše Krista (25. prosince). Ale co bylo dříve? Téměř všechny kultury oslavovaly v tomto čase zrození slunce – slunovrat. Vánoce tedy také znamenají prolínání dvou světů. Pohanské uctívání ohně a slunce a křesťanské věčné světlo Boží.

Štědrý den, na Těšínsku zvaný *vilija*, *vilja*, je předvečer svátku Božího hodu, tedy dne narození Ježíška. V tento den se držel přísný půst. Děti se musely chovat vzorně a nesměly být trestány. Pokud nedodržely půst, mohla na ně přijít Perchta nebo Peruchta, bíle oblečená žena s plachetkou na hlavě s metlou nebo velkým nožem. Půst končil s východem první hvězdy. U této slavnostní večeře platilo, že čím více chodů, tím lepší bude další rok. Mělo být zastoupeno vše z domácnosti. Mnozí si vzpomene na vánoční menu našich babiček: oplatky s medem, chléb se solí, krupice, zelí, hrachov

polévka nebo jáhlová kaše, brambory a podmaslí nebo fazole s povídky. Kapr byl od středověku brán jako posnní jídlo. Na slavnostní stůl se dostal v 15. století s rozšířením rybníkářství. Po večeři se servírovala vánočka s horkým mlékem, sušené nebo čerstvé ovoce, perníky (dříve zvané pepřníky) a pivo, pálenka, punč – *šćodrok* nebo *vařonka*. Na stole na bílém *obruce* musela být bible a pecen chleba a pod stolem seno a sláma na připomínku chléva, kde se narodil Ježíšek. Někde také džber, kam se odkládalo od každého jídla pro dobytek. Řetěz omotaný kolem nohou stolu držel rodinu při sobě a klíč na stole byl ochranou proti zlodějům. Kdo by odešel od štědrovečerního stolu, riskoval, že do roka zemře. Stůl pak zůstával prostřený někde až do Tří králů.

Zdobení vánočního stromčku je mladším zvykem. V Čechách se uchytil na počátku 19. století hlavně v městském prostředí. Na venkově se

déle udrželo zdobení živých stromů nebo keřů. Původní stromečky – *polazničky* – visely uprostřed místnosti nebo ve svatém koutě špičkou dolů. Dárky našich předků bývaly spíše symbolické. Hlavní bylo společné bytí a věštění třeba z rozkrojených jablíček nebo rozlousknutých ořechů, kdy zkažené nebo červivé znamenaly nepříznivou budoucnost. Všem je známé lití oliva či vosku do vody nebo házení střevice přes rameno. Ne všichni ale ví, že na vodní hladině, kde plavaly lodičky ze skořápek vlašských ořechů, mohla některá dívka spatřit tvář svého nastávajícího.

Boží hod (25. prosince) byl dnem odpočinku a rozjímání. Byl to svátek ticha, takže někteří hospodáři vázali dobytku tlamu, aby nebučel. Lidé navštěvovali kostely na půlnocní nebo v ranních hodinách na jitřní, pastýřskou mši.

Svatý Štěpán (26. prosince) byl patronem koní a kočích, proto se toho dne koním pouštělo žilou, aby ve zdraví sloužili lidem další rok. Naši předkové světili oves a jiné obilí pro novou setbu. Hospodáři vypláceli čeládku, které právě končila služba a která měla do nového roku

volno. Proto se konaly štěpánské zábavy a také štěpánská koleda. Obchůzka se zpěvem vánočních písní a miniaturním betlémem ve skřínce. Provozovaly se pastýřské zpěvohry o narození Krista. Jako u všech obchůzek drželi tuto tradici původně dospělí a později už jen děti. Ty chodily *na polazy*, *polazovat*. Do každého domu přinášely posvěcenou a ozdobenou jedlovou větvíčku, která zastrčena za trám nebo dveře chránila hospodářství před zlem, případně dobytek před uhranutím. Specifickým zvykem jižní části Těšínska (Třinecko a Jablunkovsko) a také jeho polské části je koledování ve skupině zvané *osundz*, *osundzování*. Skupinu vedl zkušený koledník, který přednášel *vinše*. Chválil hospodáře a hospodyně, přál úspěch v chovu dobytka, velkou úrodu, štěstí a zdraví a někdy také s nadšátkou okomentoval dění v uplynulém roce. Ostatní muži a chlapci vinšování doplňovali sborovým refrénem *Kolenda!* nebo *To Bug dej!* Toto koledování se místy udrželo až do 40. let 20. století a dnes již tento zvyk udržují jen velmi výjimečně folklórní skupiny.

Silvestr nebyl vždy tak bujarý, jak ho známe dnes. Lidé chodili do kostela a děkovali za vše dobré z minulého roku. Obdarovávali koledníky a tak jako my přivítali další rok přípitkem.

Jak na nový rok, tak po celý rok, říkali už naši předkové. Proto bylo nutné mít vždy v kapse minci, vyvarovat se hádek a zlostí. Jedla se čočka a hrách, které symbolizovaly peníze, ale rozhodně ne drůbež, aby právě peníze neuletěly oknem.

Celá doba vánoční se uzavírala tříkrálovým svátkem spjatým s obchůzkami faráře a malých králů, tak jak to známe i ze současnosti.

A tak i my přečkejme ten přicházející zimní čas v klidu a pokoji. Přejme si pokorná srdce, zdraví a lásku mezi lidmi.

Lucie Kaminská, Muzeum Těšínska
Foto: archiv Muzea Těšínska

Vánoční výstava letos netradičně

Poprvé po 16 letech bude předvánoční výstava v Domově pro seniory Centra sociálních služeb Český Těšín netradiční. Dny vánoční v domově začínaly již tradičně touto předvánoční výstavou prací uživatelů ze zájmových dílen zařízení sociálních služeb ze širokého okolí i ze zahraničí, vždy na přelomu listopadu a prosince. Tedy v době, kdy nadchází adventní čas vánoční a kdy se každoročně náš domov rozzáří vánočními světly a ve vzduchu se vznášá vůně Vánoc. Ta pak doprovází naše uživatele, zaměstnance i návštěvníky po celou dobu až do Tří králů. Dokonce i paní starostka Gabriela Hřebáčková na slavnostním zahájení výstavy řekla, že „zdejší výstava zahajuje vánoční čas v Českém Těšíně.“ Její slova i reakce ostatních návštěvníků jsou pro nás velkým povzbuzením a motivací udělat výstavu ještě krásnější. Výstava má však pro obyvatele Centra sociálních služeb daleko širší rozměr. Nejen, že je příležitostí pro setkání uživatelů i zaměstnanců správných organizací od nás, ale také ze Slovenska a Polska. Ale pro klienty možností prezentovat své výrobky a rozdávat radost nejen u nás, ale také na lidových jarmarcích ve správných městech. Pro zaměstnance pak sdílet zkušenosti a metody práce.

Pro naše seniory je důležité celé období příprav, kdy se jim daří potlačit pocity stárání, bezradné a nepotřeb-

nosti. Společná práce v zájmových dílnách jim dává obrovské povzbuzení v jejich životě. Od mnoha uživatelů slycháváme, že by si v životě nepomysleli, že zvládnou ještě něco nového, a že budou tak důležitou součástí skupiny. Úcta a uznání, které jim patří za často nenahraditelnou životní moudrost, je pro ně největším oceněním. Dopřáváme jim radost při procesu vytváření nových a neokoukaných výrobků, které budou spoluvytvářet Vánoce v našem centru. Přestože ty letošní chvíle pro společnou práci jsou tro-

chu komplikované, umíme si je užít. V keramické dílně jsme stihli vyrobit stromečky a čertíky z hlíny. Ostatní výrobky, ať už papírové vločky nebo andílky, tvoříme individuálně na pokojích. Občas se musíme domlouvat pomocí telefonu nebo dokonce „znakovou“ řečí přes skleněné dveře oddělení. Na plné obrátky pracuje šicí dílna, kde se připravují polotovary pro další zpracování. **Letos budou hotové výrobky vystaveny pro veřejnost v omezeném množství. Instalovány budou v meziposchodí ve vrátnici organizace, kde si**

je ve „Vánočním okénku“ můžete i zakoupit. Přijďte se proto k nám podívat!

Ale Vánoce v domově, to není jen příprava vánočních ozdob. Je to období společného zpívání a koledování, setkávání se s přáteli z jiných domovů, období vánočních koncertů, různých besed a jiných akcí, kterých je v tomto období vždy spousta. V minulosti někdy došlo i na společné pečení vánočního cukroví a setkání u předvánočního rautu, který pro seniory připravili zaměstnanci domova. V předvánočním období nechyběl ani Mikuláš se svým doprovodem, který nikdy nezapomněl ani na imobilní uživatele. Každé patro domova mělo svou výzdobu, rozmanitou, obdivovanou a z části také vlastnoručně vyrobenou. Každé patro mělo na Štědrý den také svou slavnostní tabuli, u které mohli všichni společně zasednout. Senioři mohli strávit večer také v soukromí svého pokoje jen s rodinou nebo odjet ke své rodině domů.

Do Vánoc nám zbývá ještě nějaký čas. A jak strávíme ty letošní, nám v tuto chvíli neprozradí ani ta největší křišťálová koule.... Zřejmě budou chybět společenské akce a možnosti velkých nákupů dárků, ale my uděláme vše proto, aby senioři, kteří mají domov v Centru sociálních služeb, měli ty nejkrásnější Vánoce. Tak „Šťastné a veselé“!

*Ing. Kateřina Pindejová,
ředitelka a kolektiv CSS Český Těšín
Foto: Archiv CSS Český Těšín*

PF 2021

*Šťastně prožít vánočních svátků,
hodně radosti, dobrého zdraví
a vše nejlepší do nového roku
přeji pracovníci*

*Centra sociálních služeb
Český Těšín*

Školák z Českého Těšína může opět každý den stát

Dvanáctiletý Radovan Dluhoš z Českého Těšína od narození trpí Duchennovou svalovou dystrofií. Genetické onemocnění má s přibývajícím věkem stále větší negativní vliv na jeho mobilitu, proto se rodiče rozhodli pořídit vertikalizační stojan, který pomáhá nemocným dětem nejen k pasivnímu protahování šlach. S úhradou vysoké ceny kompenzační pomůcky pomohla NADACE AGEL finančním darem v hodnotě 20 tisíc korun.

Když malý Radovánek přišel v srpnu 2008 na svět, bylo hned z počátku jasné, že jeho vývoj je odlišný od vývoje zdravých dětí. „V jeho pŕlroce mu lékaři zjistili tuto hroznou a nevléčitelnou nemoc, která způsobuje postupné ochabování a ztrátu svalstva, kdy chlapci kolem desátého roku usedají trvale na invalidní voziček, protože jsou svaly už velmi slabé a neunesou váhu,“ říká maminka Emilie Dluhošová. Předpokládaný scénář lékařských kapacit se u jejího syna stal realitou a v současné době se Radovan pohybuje už jen pomocí elektrického invalidního vozíku.

Na Duchennovou svalovou dystrofii je stále medicína krátká, progres nemoci lze pouze zpomalit. Proto má Radovan od sedmi let naordinované kortikoidy, ty však doprovází řada negativních účinků. „Jedním z nich je přibírání

na váze. I přes pravidelné rehabilitace, cvičení, protahování a kortikoidovou terapii jsme nedokázali zabránit ztrátě chůze a oslabení svalů,“ pokračuje paní Emilie. Radovánek si tak dnes už nedokáže z lehu sednout a ze sedu ani sám vstát.

I přesto, že téměř ve všem potřebuje malý bojovník pomoc, má pestrý řetězec zálib. Radovan si velice rád čte, převážně encyklopedie, miluje historii a dobrodružné filmy. Nedá dopustit na vodu a bazény. A aby toho nebylo málo, velice dobře se učí. Proti jeho genetickému onemocnění stojí maximální péče rodiny. Pravidelné intenzivní cvičení, protahování ani ortézování nedokáže ale zastavit jeho průběh a Radovánkovi se neustále zkracují šlachy. „Z toho důvodu jsme se rozhodli pořídit pro syna verti-

kalizační stojan, který takto nemocným dětem pomáhá k pasivnímu protahování šlach, správnému fungování organismu a má pozitivní vliv na vnitřní orgány,“ vysvětlila přínosy pomůcky Emilie Dluhošová. Ta se po doporučení ergoterapeuta rozhodla pořídit pro syna stojan Baffin Trio, který ale zdravotní pojišťovna nehradí. Pořizovací cena je 90 tisíc korun a jeho výhodou je možnost nastavení tří poloh - stání, sed a leh. „To znamená velké pozitivum, protože Radovan může z důvodu kortikoidové terapie a ztráty chůze nabrat na váze. Díky polohování je možné ho umístit na stojan ze sedu nebo z lehu a stojan je již velikostně přizpůsobený tak, aby mu vydržel až do dospělosti,“ dodává jeho maminka.

Pro rodinu byla důležitá pomůcka velmi nákladná, a proto oslovila s žádostí o pomoc NADACI AGEL. „Každý rodič si přeje, aby se mu narodilo zdravé dítě. Bohužel některé rodiny toto štěstí nemají a jsou nuceny se potýkat nejen s každodenní péčí o nemocné dítě, ale také s nedostatkem financí na prostředky, které zkvalitní život nemocného, ale nejsou hrazeny ze zdravotního pojištění. V těchto případech se snaží podat pomocnou ruku NADACE AGEL,“ říká Bc. Veronika Dostálová, členka správní rady nadace.

I díky pomoci NADACE AGEL se nakonec podařilo rodině z Českého Těšína potřebných 90 tisíc korun sehnat a přístroj z Polska objednat. Jisté zdržení zapříčinila koronavirová pandemie, nicméně dnes už má Radovan vertikalizační stojan k dispozici a pomáhá mu vydatně každý den. „Vše se nakonec povedlo jak mělo a syn nyní může každý den stát. Jsme velmi šťastní. Chtěla bych celé nadaci poděkovat za nadační příspěvek,“ neskrývá spokojenost Emilie Dluhošová a na závěr dodává: „Jako všichni rodiče nemocných dětí chceme, abychom mohli synovi co nejvíce ulehčit jeho život a hlavně co nejvíce zpomalit progresi. Přejeme si, aby byl šťastný i přes vážné onemocnění.“

Mgr. Radka Miloševská, AGEL a.s.

Foto: Archiv AGEL a.s.

Zapojte se do ptačí hodinky

Zimní čas už nastává a je čas začít s přikrmováním ptáků. Česká společnost ornitologická odstartovala projekt občanské vědy s názvem Ptačí hodinka. Lidé po celé zemi o lednovém víkendu sčítali ptáky, kteří jim přilétli na krmítko nebo se objevili v jejich zahradě. V lednu 2020 se do akce zapojilo přes 21 tisíc lidí, kteří zaznamenali celkem 436 301 ptáků ve 108 druzích. Z toho bylo 93 336 sýkorek koňader, 72 264 vrabců polních a 54 479 vrabců domácích. Do sčítání se může zapojit opravdu každý, postačí mít chuť užít si pozorování ptáků na krmít-

ku a chtít přispět do zajímavého projektu. Na webu <https://ptachihodinka.birdlife.cz> najdete všechny informace včetně návodu, jak správně přikrmovat ptáky, jak je poznat, kam a jakým způsobem předat výsledky. Oficiální termín sčítání je 8.-10. ledna 2021. Neváhejte, zapojte se. Nejen, že můžete prožít zajímavé chvíle při pozorování ptáků, ale přispějete i k poznání ptačí říše navštěvující naše krmítka. Sčítání je poučné, zajímavé a ještě poslouží dobré věci. To přeci za to stojí.

Daniel Křenek,

Odbor výstavby a životního prostředí

Obchodní akademie informuje ...

Blíží se čas, kdy budou žáci 9. tříd společně se svými rodiči hledat odpověď na důležitou otázku „Kam na střední?“

Jednou ze zajímavých možností by mohla být Obchodní akademie v Českém Těšíně – škola s dlouholetou tradicí v oblasti ekonomického vzdělávání v našem regionu. Jsme školou „pro život“ – studenti se zde naučí vše, co se jim může hodit při budoucím studiu (a to nejen na školách ekonomického zaměření), v zaměstnání, ve vlastním podnikání i v osobním životě. Ekonomické vzdělání je v dnešní době velmi důležité a využitelné v každé profesi i v osobním životě.

Naše dva obory (Obchodní akademie, Ekonomické lyceum) mají rozšířenou výuku ve dvou důležitých oblastech – v oblasti cizích jazyků a informačních technologií. Konverzace v cizích jazycích je podporována přítomností rodilých mluvčích ve výuce (ANJ, NEJ). V rámci projektů se žáci zúčastňují každoročně pracovních i jazykových pobytů v zahraničí (Anglie, Německo). Výuka angličtiny je propojována s odbornými předměty využitím moderních metod (CLIL) a projektů, kde se odborné vědomosti prezentují v angličtině. Díky spolupráci s dalšími institucemi mohou žáci skládat certifikační zkoušky z cizích jazyků.

Oblast informačních technologií je v dnešní době důležitou oblastí jak v profesním, tak v osobním životě. Naši žáci se naučí pracovat v základních kancelářských aplikacích, v prostředí počítačové sítě i v moderních grafických programech. V průběhu studia mohou získat Certifikát ECDL (ze znalosti práce na PC) a také státní zkoušku z psaní na klávesnici PC a obchodní korespondence. V dnešní době zapojujeme do výuky i další chytré komunikační prostředky.

V ekonomických předmětech (Ekonomika, Účetnictví, Fiktivní firma, Právo, ...) žáci získávají další důležité vědomosti, učí se ekonomicky myslet a propojovat informace z různých zdrojů. V průběhu studia se žáci účastní řady kulturních

i společenských akcí. Věnujeme se také sportu a i tady máme řadu úspěchů.

Velkým finále je maturitní zkouška, která prověří jejich nasazení a připravenost do dospělého života. I v této oblasti dosahujeme trvale dobrých výsledků.

Nejlepší je o všem přesvědčit se na vlastní oči. Dny otevřených dveří jsou plánovány na 10. 12.

2020 a 21. 1. 2021. Zda se uskuteční, bude záležet na epidemiologické situaci. Proto zveme rodiče i uchazeče na naše webové stránky www.oact.cz, kde budeme sdělovat aktuální informace k celému přijímacímu řízení.

Ing. Kristina Bončková,
ředitelka školy

Mladí hasiči stále aktivní

Činnost mladých hasičů v našem sboru byla jako všude jinde poznamenána výpadkem způsobeným koronavirovou pandemií. Nebránilo nám to však v technické přípravě a díky podpoře programu Severomoravských vodovodů a kanalizací „Plaveme v tom spolu“ jsme pořídili nezbytné nářadí a prostředky pro zdokonalení hasičských dovedností. Nakoupili jsme ruční stříkačky, vzduchovku a atletický žebřík. Tyto pomůcky využijí vedoucí mladých hasičů při práci s dětmi a jejich přípravě a účasti na hasičských soutěžích. Hned v září, kdy nám to pandemická situace dovolila, jsme opět obnovili činnost kroužku, každý pátek od 16 hod. v prostorách požární zbrojnice v Českém Těšíně – Mostech a začali se připravovat na podzimní soutěže. Aktuální situace pro nás opět není jednoduchá, vzhledem k vládním nařízením jsme museli naše aktivity znovu přerušit. My ale nezahláme a doma připravujeme tréninkové

plány a podmínky pro zimní přípravu. A jakmile to bude možné, opět děti svoláme a sejdem se v tělocvičně. Věříme, že přes všechny komplikace si udržíme přízeň mladých hasičů i podporu rodičů a v dalším období budeme všichni pokračovat v plném nasazení. Samozřejmě rádi přivítáme i nové členy. V případě zájmu nás můžete kontaktovat na tel. č.: +420 731 726 022.

Marcel Dal, SDH Český Těšín – Mosty
Foto: Archiv SDH Český Těšín – Mosty

Občané, zajímejme se o to, co je ve městě špatně

Již dlouho, také s pomocí občanů (petice), bojujeme za Květinu u nemocnice. Provozovatelka chce pozemek pod budoucí odkoupi a postavit zděnou prodejnu - standard odpovídající 21. století. Město pozemek pro Květinu prodává odmítá s argumentací, že se jedná o místo strategické důležitosti. Žadatelku jsme jako opozice přizvali na schůzi zastupitelstva, kde vedení města podmínilo další jednání předložením projektu. Květinářka tedy bude muset investovat nemalou sumu peněz navíc (architekt) a to bez záruky prodeje. Podpora živnostníků ve městě, kde již téměř vymizely malé prodejny, má z našeho pohledu ještě určité rezervy.

Miloslav Vavrys,
zastupitel za SPD

Tradiční akce v netradičním období – Den Země 25. 9. 2020

ZŠ Hrabina se také letos zúčastnila akce ke Dni Země. Téma, které nás všechny spojilo, bylo „Bylinka jako lékař“. Léčivou moc některých rostlin znaly už naše babičky a dokázaly ji využívat ke svému prospěchu. Rádi jsme se proto i my inspirovali tradičními a prověřenými recepty. Přitom jsme se také dozvěděli, že některé bylinky s blahodárnými účinky mohou i škodit. Na jednotlivých stanovištích jsme ochutnávali čaje a poznávali z jaké byliny byly uvařeny, učili se poznávat rostliny čerstvě natrhané i sušené, vnímali je všemi smysly, jak jsme jen při koronavirových opatřeních mohli. Na dalším stanovišti

jsme sami vyráběli bylinkové směsi. Také tvořili básničky, malovali, překládali názvy rostlin do cizích jazyků, skládali puzzle. Na překážkové dráze pak sbírali papírové koule symbolizující byliny. Jsme přesvědčeni, že tyto akce jsou velmi zajímavé a umožní nám získat mnoho znalostí zábavnou formou. Učitelé ji pro nás mohli uskutečnit za pomoci grantu Moravskoslezského kraje. Děkujeme. Na takové formy výuky je totiž těžké něco zapomenout!

Karolína Bullová, IX. A, ZŠ Hrabina
Foto: Archiv ZŠ Hrabina

Jako to hańdowni bywało

Witejcie wszyscy!

Dzisiaj nie będzie o covidzie. Już go mam dość!!! Myślę, że i wy go macie pełne zadki. Dzisiaj se pospominamy, jako to hańdowni bywało, a ludzie się żyli normalnie. Abo byli zdrowi, albo niemocni. Żodyn z tego nie robił problemu. To patrzyło do żywota. Tak się prawimy, że wam muszę podnieść naladę a powyłożyć wam, jak to kiejsi przed świątami bywało a jaki sran dy my przy tym wiele razy zażyli. To wam były ganc inksze czasy, we których nie było telewizorów; a eśi tak radio, telefon był jyny na pocztę, a do miasta się chodziło pieszki. O zabawie my się musieli postarać sami. A o to przeca szło.

U nas na dziedzinie my mieli w Adwyncie zwyk schodząc się każdy piontek u ciotki Sztefki, kaj my się gotowali na świąnta. Mamy nakupiły cukier w kostkach, a my ich pakowali do ciynkich, barewnych papiyrków. Ciotka zrobiła z kakata, cukru a masła czekoladę, nałota to maluczych formiczek a my to potem zawijali do strzybnych, albo złotych papiyrków, na który się prawilo staniol. Tych papiyrków się nigdy nie wyciepowowało, bo była o nich biyda, a my ich zaś za rok użyli. Żodnego nie napadło kupować kolekcji, kiero była drogo a o kierom była stejnie biyda. Dziecka lepiły lańcuszki, składały papirowe ozdóbki, a który szykowniejszy, robił ich ze słomy. Wionzali my też ku jabkom a pierniczkom kiere mamy napięty maszliczki, aby się ich potem na stromku mogło zawiesić. Spiywało się przy tym rozmaite pieśniczki a opowiadało kaj co. Nejwiyncyj o duchach a utopcach. Dło nas, starszych chłapców, to było cosii! Na to my dycki czekali, bo my mogli potem straszyć dziotchy. A że od ciotki Sztefki się musiało iść przez mostek nad potokym kaj było pełno chrostów, tak żodno dziotcha nie chciała iść potem do chatupy sama. To zaś było cosii dło nas! Jyny z Mańkom to było gorsze, bo była honorowo a na żodne straszyla ani duchy nie wierzyła. My wiedzieli, że zaś będzie frajerzić a pójdzie do chatupy sama. Na koniec my wymyślili na niom takom „bude”, że nom to potem furt wyczytała a wygrożowała, że to tak nie niecho a z procyntami wróci. Prawili my se – niech se wróci - ale dziso będzie naszo. My wam wlyżli pod mostek, po którym ona musiała przynieść, wywiercili my tam dziure – tak akurat na rynke, a jak ona na tyn mostek wlaża, łapli my jom za nogę. Tak to wam stoło za to! Szkoda, żeście to nie widzieli. Ona nasadziła zpateczkę, wpadła do ciotki błado jak śmierotka

a bez buta?!?! Tyn nom zustoł w ryncie. Ciotka niechała Mańke przespac przy piecu do rana. Jyny jakom ta ciotka Sztefka miała potem twardom warzeche, to się dowiedzieli jyny my dwo. Wysili my se ale na swoi, bo ciotka nas nie przezdradziła a wszyscy dziotchy potem chciały, aby ich odkludzać. Tak my się potem odkludzali, odkludzaali, a odkludzaaaaaali a z tego odkludzanie było na jesiiń niejedno wiesieli.

No, ale przisła Wilija, a nom nie kapło, że w taki dzień by my se mieli na tom Manie dać pozor. My se śniom pod stromek dycki coś posyłałi. My dwo ji posłałi zapakowane we złote papiyrki orzechy. Nejpiekniejsze a nejwiynksze jaki my mieli, aby se ich mogła na stromku powiesić. Ona zaś nom powstała w pudle po butach od Bacie własnorycznie(!) zrobionom kolekcji. Ni mogli my się doczekać, aż jom skosztujemy.

Wieczerało się długo. Na stole musiało być aż dwanost jodeł. Wszystkiego się musiało pokosztować. Co tam wszystko nie było?! Na honorowym miyjscu był dycki chlyb a sól, a na około wszystko inksze. A tuż była tam grochula, rybko polywka, ryby, kapusta z grzybami, sałot z fazoli, gałuszki z makym, moczka z powideł z rodzynkami a orzechami kierom się jadło ze sztruclom czyli wanoczkom, miód, ryby, zimnioki, szwołki ze szpyrkami, kompot z pieczek, a eszcze kaj co. Aji gryzek.

Jak na niebie zaśwyciła piyrso gwiozdka, starziczek postawił na stole krziż a rożnił dwie śwyczki, od których potem zapalił śwyczki na stromeczku. Wilija mogła zacząć. Przed

wieczerzom wszyscy rzykali Ojczenasz a dziynkowali Ponbuczkwici, że nas cały rok opatrował a pytali, aby nom pożegnał to, co teraz mamy na stole a pod łobrusym, pod który ojcowie styrzyli ocypke sianka a jakisi grejcar, aby nom niczego na rok nie chybiało.

A tuż jak my wszystko co na stole było pokosztowali, mogli my po tom czekoladowom kolekcji od Mańki siyngnić. Jak my wam to pudło odewrzieli, tuż to nom wycie, aż ślina zaczęła ciyc. Tako była szumno! Takigo podarunku my fakt od Mańki nie czekali. Nic tam nie było z cukru. Wszystko z czekolady! Prawili my se, że ona nas musi mieć fakt rada, że se dała tela roboty. Ani przez momynt nas nie napadło, że nas Mańka w taki dziyn wykiwie. A ona to fakt zrobiła!!! NOOOO?!?! - tak tego momyntu, wycie, do śmierci nie zapomniamy. A tego smaku też ni!

O n a - Ta potwora niemożno!

Ta niemożnooo potwora !!!

Wycie co ona nom zrobiła?!

ONA TOM CZOKOLADĘ Z GLOBINU UWARZIŁA !!!

Tuż to nom nimiała robić, wycie? To fakt ni!!! **Fuuuuj!!!** My pluli eszcze na trzeci dziyn. A ani na Szczepana na potańcówkę my śniom nie szli! Choć my ji to obiecali. Niech se tańcuje z mietłom po placu! A na globin się nimogymy do dziso podziwać. Ani butów od tego czasu nim nie mażymy. Nled my zaś zaczi rozmysłać, jako ji to odpłacymy. Z tym ona musiała rachować! To jom będzie musiec stoć miliońsko drogo!!! Na to my się już nimogli doczekać! To fakt beje stoło za to!!! My už wiymy co to będzie. Jyny musi przisć lato.

Bydźcie zdrowi a miyćcie się radzi.

A eszcze tak na koniec – jak to bejecie czytać, ściepce se pyty rouszke.

Wasz Karo

SŁOWNIČEK

hańdowni	kdysi
szwołki	knedličky
Adwent	čtyři neděle před Vánocemi
furt	pořád
odkludzać	doprovázet
rodzynki	hrozinky
12 jodeł	12 chodů

Těšínský pan Ponrepo

Před 113 lety bylo otevřeno první české kino. Psal se rok 1907 a král magie a průkopník kinematografie Viktor Ponrepo poprvé v Praze představil fascinovaným divákům pohyblivé se obrázky. Trvalo to ještě hezkou řádku let, než tento zázrak dorazil do Českého Těšína. V roce 1921 se těšínská obyvatelstva mohli dočkat prvního promítání v prostorách městské střelnice (dnes KaSS Střelnice), ale z důvodu neustálých závad na promítací technice se filmová projekce nekonala. Obrat nastal až 30. prosince 1924, kdy se v sále hotelu Central (bývalý Slezský dům) konalo historicky první filmové představení. Netroufám si ani odhadnout, co mohli diváci v té době na filmovém plátně vidět, takže to přenechávám vaší fantazii.

Město Český Těšín se svého kina dočkalo až v roce 1925, které postavila firma Eugena Fuldry podle projektu Eduarda Davida. Tahle nenápadná budova nedaleko česko-těšínského náměstí tak patří k nemnoha stavbám v Česku, které se mohou pochlubit tímto jedinečným slohem. Kubismus v architektuře je totiž český unikát, který se u nás rozvíjel hlavně mezi lety 1910 - 1914 a je velká škoda, že zrovna tato budova je na venek trochu ztracená. Tehdejším vlastníkem kina byl Wenzel Zucker, který také vlastnil již dříve

zmiňovaný hotel Central. Radní města Českého Těšína udělili koncesi Slezské matici osvěty lidové, na jejíž základě mohla tato organizace v pronajatém kině pořádat filmová představení. Ovšem zvuku z filmového plátna se zde diváci dočkali až 11. října 1930.

Kino ovšem není jen velká budova se sálem, kterému vévodí stříbrné plátno, ale především

o promítací kabině, které kraluje promítač. Přestože ho zahlédnete jen stěží, je to právě on, díky kterému vidíte hýbající se obrázky tvořící filmový příběh. Jedním z nadšenců mezi promítači kina Central je pan Zdeněk Novotný. Mezi organizátory filmových festivalů, jako například Kino na hranici, je doslova nazýván legendou česko-těšínského kina. Pan Novotný, ač vyučen sklářem se k promítání dostal už při absolvování základní vojenské služby, kde byl „povýšen“ na promítače. Tuhle službu kulturní osvěty lidu vykonával převážně ve svém volném čase a to v kinech Kosmos v Třinci, Hnojníku, Smilovicích, Těrlicku a od roku 1992 kino Central v Českém Těšíně. Od prvního založení filmu do promítacího přístroje tomu už brzy bude 45 let. Jak sám o sobě zmínil, není to jediná záliba. Rád si najde čas také na muziku a svou hrou na trubku a saxofon zpřijemňuje nejedno posezení. Při našem rozhovoru jsem poslouchal jeho nadšené vyprávění o tom, jak ho láska k filmové technice přivedla ke sběratelství promítacích zařízení napříč historií. Ze začátků filmových projekcí až k těm nejmodernějším. Některé z jeho opečovávaných unikátů můžete shlédnout i v předsáli samotného kina. Na ostatních usilovně pracuje, aby je mohl instalovat spolu s ostatními ve vestibulu kina. „Práce promítače se musí dělat hlavně srdcem, tu nemůže dělat každý a kdybych se měl znovu narodit, chtěl bych svůj život za promítacím strojem prožít ještě jednou“ říká pan Zdeněk a užívá si zaslouženého důchodu. Přesto ještě moc rád při promítání pomáhá. „Ten adrenalin, který vám přináší chvíle napětí, kdy sál ztichne nebo ho naopak něco rozesměje či rozpláče, jsou chvíle, které vám nic nenahradí“ končí své vyprávění Zdeněk Novotný a těší se až se zase vypraví po stopách svých sběratelských skvostů.

Milan Čierny,
Foto: Milan Čierny

„Tramvaj 1910“ pod vánoční stromeček

Deskovou hru „Tramvaj 1910“
si můžete zahrát už letos o vánocích.

Hru si můžete objednat nebo si o ni zahrát v soutěži:

OBJEDNÁVKA: www.1910.eu
SOUTĚŽ: www.1910.eu/soutez/

TĚŠÍNSKÉ LISTY

Periodický tisk územního samosprávného celku | Vydává: město Český Těšín, nám. ČSA 1/1, 737 01 Český Těšín, IČO: 00297437

Šéfredaktorka: Marcela Hladká | Redakční rada: Mgr. Gabriela Hřebečková, Ing. Vít Slováček, Bc. Tomáš Pavelek | Evidenční číslo: MK ČR E 17299

Příspěvky, inzerce, e-mail: czernekova@tesin.cz | Sazba: Jan GAVENDA | Tisk: SAMAB PRESS GROUP, a. s.

Redakce si vyhrazuje právo na úpravu či případné krácení příspěvků. Vydavatel si vyhrazuje právo publikované materiály zveřejnit též na internetu.

Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí. Reklamace roznosu Těšínských listů do schránky: 553 035 432.

Těšínské listy jsou dostupné také ve formátu PDF na stránkách www.tesin.cz

Mašinfírou v těšínské tramvaji aneb vymyslet hru není vůbec hra

Těšínská tramvaj je něco, co neodmyslitelně patří k historii města a co známe dnes už jen z vyprávění. Být mašinfírou a ještě právě v té naší tramvaji, byl do teď jen sen všech milovníků mašinek a historie. Díky nadšení ryziho Valacha, který přišel do Českého Těšína za svou láskou, se už brzy můžete těšínskou tramvaj projít. Milan Bláha se svojí ženou Zuzanou vymysleli deskovou hru „Tramvaj 1910“, která může být originálním dárkem pod vánočním stromčkem. Pojdme se vydat na cestu ze stanice Bahnhof až ke kasárnám na Bielitzer Strasse spolu s autory hry Zuzanou a Milanem Bláhovými.

Jak se stane, že kluka z Valašska očaruje těšínská tramvaj tak, že mu je inspirací pro výrobu rodné deskové hry?

Nevěřím na náhody. Když do Těšína přijedete v 11 letech a v hlavě vám bleskne myšlenka, že tady jednou budete bydlet (v té době absolutně iracionální) a ono se to pak po 25 letech nakonec vyplní... něco to musí znamenat. A tak se ptáte: Co tady vlastně dělám a proč jsem zrovna tady?

Technika a staré věci mě vždycky fascinovaly. Miluji historii a místa s historií. Za všechno vlastně mohou procházky po místech, kudy tramvaj jezdila, a především pak knížka Český Těšín na starých pohlednicích od pana Henryka Wawrczecky, kde jsem tramvaj poprvé viděl na několika kolorovaných pohlednicích. Od té doby mám pocit, že právě s touto tramvajovou tratí mám něco společného.

Jak dlouho trvalo, než jste se rozhodl svůj tramvajový sen realizovat?

V podstatě od prvotní myšlenky v roce 2014, kdy jsem tady o tramvaj poprvé zavádil a začal o ní sbírat různé informace. Prvotní impulz byly jen vědomosti, ale proč vlastně nepřetvořit historii v zábavnější formu? K tomu mě přivedl můj malý syn, který má rád deskové hry a kvůli kterému jsem se v podstatě začal myšlenkou rodinné deskovky zabírat konkrétněji. Prostor pro realizaci pak vznikl jarním coronavirovým zpomalením času, kdy tzv. „nebylo do čeho píchnout“. Tehdy jsem vzal kartón, tužky, gumu a začal jsem malovat první verzi.

Řekněte, jak moc je složité dostat myšlenku do krabice v podobě hracího plánu, figurek,

hracích karet a všeho, co nás, nadšence dovede až na místo přednosty stanice?

(Smích...) Na začátku si myslíte, že je to hračka. Nakreslíte si první hrací plán, po kterém lze posouvat figurky, abyste při jeho testování zjistili, že až taková hračka to asi nebude. Načrtnete x hracích karet a postupně zkoušíte, jak budou fungovat. Selektujete, testujete, přidáváte a ubíráte... čímž odstartujete maratón překreslování, pilování a v neposlední řadě pak hledání schopných lidí, kteří vaše vize a myšlenky přetaví v konkrétní věc tak nějak profesionálněji. To vás zcela nepochopitelně dovede až na druhý konec světa, do Indonésie, kde tramvaj vůbec nikdy neviděli. Přesto dojde k souznění na dálku a mladý Indonésan Asmaul Husna (Una) nakonec dokáže precizně namalovat scénu hracího plánu, kde je právě tramvaj ústředním motivem. Stejně tak rozmaluje i karty a další výtvarné části hry. Graficky pak vše dohromady dlouhé hodiny ladíte s dvorním designérem ze zlínského Modest Studia Michalem Jakubcem, který vše postupně dotahuje do posledních detailů až k finální verzi. Mezi tím si vyměníte desítky e-mailů s různými výrobci, abyste si nakonec vybrali společnost DINO TOYS, která je známá vydáváním deskových her (např. vydává slavné Dostihy a sázky). Na tomto místě musím poděkovat řediteli panu Tomáši Ludvíkovi, který měl se mnou mi-

možnou trpělivost. U něj jsme při osobní schůzce po dlouhém jednání dostali desítky cenných rad. Takže jsme některé věci museli uchopit malinko jinak, znovu se předělávalo a pilovalo do posledních detailů tak, aby vše v tisku klaplo a především, aby vše bylo srozumitelné pro malé i velké hráče. To nakonec zabralo spoustu hodin, kdy v hlavě nemáte v podstatě nic jiného a pořád přemýšlíte, zda jste vše udělali tak, aby to bylo správně.

Vypadá to, že vás tato „zábava“ úplně pohltila. Co na to vaše žena? Zuzano, jak se žije s přednostou stanice, který hledá optimální trasu pro svou vysněnou tramvaj?

(Smích...) Složitě. Příznám se, že manželovi v hlavě jezdila tramvaj ve dne v noci. Dokonce i na krátké dovolené, kdy jsme společně s krásou Broumovských skal, obdivovali i výtvarné nadání Asmaula, který nám postupně posílal v náhledu vizualizace jednotlivých hracích karet. Mimo jiné jsem sloužila také jako poradce, testovací objekt a záchranná brzda v jednom. Čili jsme po večerech házeli kostkou, zkoušeli a manžel mě místo romantických řečí oblažoval kartami typu „pokuť“, „špína“, „inspekce“ atd. Museli jsme především hodně zjednodušovat. Také jsem manželka složité přesvědčovala o tom, že ač by to moc chtělo a bylo by to více autentické, není vhodné, aby zastávky byly po-

jmenovány původními německými názvy, neboť děti ani dospělí by pravděpodobně neznali použité výrazy a těžce by se ve hře orientovali. Občas jsem měla pocit, že tluču hlavou do zdi, ale nakonec se manžel mým radám podvolil a dal si říct.

Můžeme tedy říct, že jste zásadní součástí tvůrčího týmu?

To by asi měl říct můj manžel. Ale pokud mohu mluvit za sebe, tak bych si dovolila říct, že ano. Protože beze mě by hrací plán hry byl pravděpodobně v němčině a pravidla hry by byla mnohem složitější, než jsou nyní. Dělal jsem hru tak, aby byla svižná a zábavná i pro mě, která moc deskové hry v oblíbě nemá a pokud mohu, tak se jejich hraní vyhýbám. A sice z toho důvodu, že většina her je pro mě příliš dlouhých a složitých. Mým vkladem a záměrem byla délka a srozumitelnost hry, a pak také logické sepsání jejich pravidel tak, aby byla pochopitelná.

Tramvaji jste věnovali spoustu času, co tedy zájemci o projížďku můžou od hry očekávat a hlavně kdy?

Zájemci o hru zažijí symbolickou jízdu tratí těšínské tramvaje. Projedou 11 zastávkami, splní úkoly dle pravidel a po cestě je potkají samozřejmě i nějaká ta dobrodružství. Dle pravidel je cílem hry zastavit na všech 11 zastávkách a nasbírat potřebný počet bonusových postupových karet tak, aby se nakonec mohl vítězný hráč stát z údržbáře přednostou stanice. Hra vychází na začátku prosince 2020. Věříme, že výrobce vše stihne dodat tak, aby ji zájemci dostali třeba jako dárek pod vánoční stromček. Držte nám palce.

Máte už v hlavě další sen, který byste udělali radost?

Nechceme mnoho vyzrazovat, ale určitě se ještě něco bude dít, jak v tramvajovém depu, tak i na trati. Co konkrétně, to bychom si zatím rádi nechali pro sebe jako malé tajemství, aby se měli naši fanoušci na co těšit. Již teď pracujeme na nových, doslova pohádkových ilustracích a grafikách.

Ozvali se nám také majitelé a provozatelé kulturní kavárny Tramvaj cafe z Cieszcyna, kteří mají zájem o polskou verzi hry (s níž jsme dopředu počítali i my a část grafiky máme pro to přichystanou). Takže možná vznikne i polská mutace hry TRAMVAJ 1910.

(red) | Foto: Archiv Zuzany a Milana Bláhových

Právě k dostání nové číslo 63. ročníku vlastivědného časopisu TĚŠÍNSKO

z obsahu:

- **Nástin dějin muzejnictví na Těšínsku od 19. století do meziválečného období**
Ilona Pavelková
- **Příběh Historické budovy Muzea Těšínska**
Lenka Nováková – Zbyšek Ondřeka – Ilona Pavelková
- **Muzejní knihovna a studovna Silesia**
Helena Macurová
- **Nelehká existence přádelny Inu v Jablunkově-Žihle (1867-1903)**
Radek Lipovský
- **Těšínský odbojář Ludvík Ciahotný**
Tomáš Krömer
- **Záchranný archeologický výzkum v areálu bývalého kláštera alžbětinek v Jablunkově**
Martina Uhlářová
- **Významné osobnosti z rodu Žebráků z Heřmanic**
Robert Musialek
- **Pavlu Kouřilovi k jeho životnímu běhu po stezkách archeologické vědy**
Dalibor Prix
- **Za českotěšínskou skautskou a sportovní legendou**
Petra Nevelošová

cca 120 stran • barevné a černobílé ilustrace • 165 × 235 mm
Muzeum Těšínska | Hlavní třída 115/15, Český Těšín
www.muzeumct.cz

Charitní sociální práce obrazem

Od 13. října je v prostorách Městského úřadu v Českém Těšíně možné shlédnout výstavu fotografií pod názvem „Charitní sociální práce obrazem“. Autoři snímků jsou členy fotoklubu FOTOGRAFICKÝ OBZOR Český Těšín, z.s. - Miroslav Niedoba, Jaroslav Ivánek a Ivo Polocěk, kteří se po dobu dvou týdnů snažili fotografiemi zachytit každodenní činnosti v sociálních službách Charity Český Těšín. Výstava je realizována v rámci projektu Rozvojový plán Charity Český Těšín. „Jedním z cílů dvouletého společného snažení bylo prezentovat význam a hodnotu sociální práce pro potřebné a proto jsme tuto akci připravili. Smyslem výstavy je seznámit veřejnost s činností našich služeb a přiblížit tak charitní práci, ve které pomáháme různým skupinám obyvatel“, uvádí Ing. Monika Klimková, ředitelka Charity Český Těšín. Máme za to, že propagace sociálních služeb je velmi potřebná, obzvláště v tomto období, kdy se všichni zaměřujeme především na to, jak nejlépe chránit a podporovat své blízké.

Alina Humel, Charita Český Těšín
Foto: Archiv Charity Český Těšín

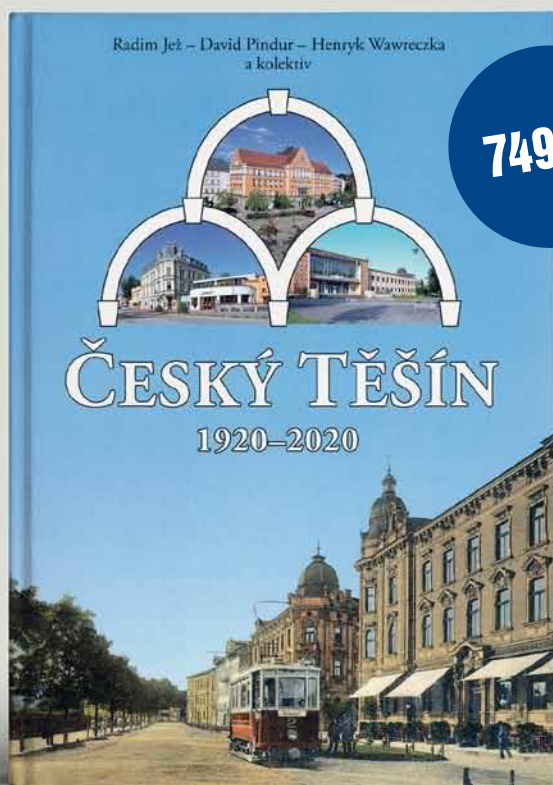

O co nám jde?

Bojujeme za všechny malé podnikatele, např. Květinu na Hlavní. Prodejna u ČSOB je na celé ulici jedním z mála míst, které občan potěší nabídkou a estetickou úpravou. Majitelka má problém s památkáři kvůli venkovní výzdobě. Vadí jim květiny na fasádě a nevidí ubohost prezentace asijských prodejen. Prozatím hnutí ANO, které převzalo vládu nad městem pomocí libivých hesel, místo realizovat svůj program, dbá na podporu svých členů. Jeden z nich získal od města trávník v Hrabinské ul., kde měli parkovat lidé navštěvující lékaře. Je z toho soukromé parkoviště a město nepožaduje dodržení privatizačního záměru! Občané, prosíme, zajímejte se společně s námi o věci veřejné a problémy města.

Roman Žyla, zastupitel SPD

KNIHA O STOLETÉ HISTORII ČESKÉHO TĚŠÍNA V PRODEJI

749 Kč

ČESKÝ TĚŠÍN 1920–2020

Podrobná odborná monografie obsahuje nejen stoletou historii města Český Těšín, ale také informace o vývoji levobřežní části historického města Těšína před jeho rozdělením v roce 1920.

Knihu si můžete koupit v Turistickém informačním centru Štefánikova 17/27 (v budově kina Central) nebo poštou na dobírku.

Závazné objednávky a informace o možnostech vyzvednutí knihy:

Tel.: +420 720 043 697

E-mail: info@ic-tesin.cz

11 autorů | 792 stran | 3 300 g

Vážení rodiče, milé děti a přátelé,

dovolte mi v době adventu se zamyslet nad současným děním v naší organizaci SVČ Amos. Během celého roku jsme se snažili s kolektivem pracovníků průběžně uspokojovat potřeby v oblasti volného času co největšímu počtu dětí a mládeže s rozmanitými formami činností a s širokým spektrem zájmových oborů. Obzvláště pak musím vyzvednout práci pedagogů a celého kolektivu během prázdnin! Pandemie nás všechny překvapila a zasáhla. Nastala nejistá doba, ale my jsme se snažili ukázat našim příznivcům, že jsou pro nás prioritou.

Velmi si vážíme vaší podpory a pochopení v této době, která nám připravuje nelehký úkol čelit v naší práci všem nařízením, vy nám v této věci pomáháte a jsme za to vděční. I když se v současné době nemůžeme spolu setkávat, myslíme na vás a pro naše děti, mládež i dospělé vytváříme hezké prostředí a na dálku realizujeme spoustu pěkných aktivit pro vás všechny.

Nemohu opomenout práci našich externích pracovníků, kteří nám během krize a nouzového stavu aktivně pomáhali při on-line pořadech, jejich podpory a důvěry si velmi vážím. Pomáhali při zahájení nového školního roku a aktivně se zapojili při prezentaci stálých i nových zájmových útvarů. Děkuji i vám, rodičům, kteří jste se nezalekli vývoje současné situace ve společnosti a podpořili jste vaše děti k volnočasovým aktivitám i v letošním školním roce. Vaše spolupráce s SVČ Amos je pro nás velmi přínosná a důležitá.

Koncem listopadu jsme se společně setkávali se základními školami a SRPŠ na zahájení adventu s bohatým programem a rozsvícením vánočního stromu. Letos jsme s vámi všemi ve vzpomínkách na minulé léta a děkujeme za příkladnou spolupráci na této akci, která vždy navodila milou a přívětivou předvánoční atmosféru.

Děkuji vám všem a společně s kolektivem pracovníků SVČ Amos přeji klidné a láskyplné Vánoce.

V novém roce 2021 se těšíme na společná setkání s vámi ve zdraví a osobní pohodě!

Mgr. Eva Juricová
ředitelka SVČ Amos

Kulturní a společenské středisko „Střelnice“ zahájilo rok 2020 velkolepým ohňostrojem pro širokou veřejnost na břehu řeky Olše. Všichni jsme do nového roku vstoupili s elánem, nadšením a se zvědavostí, co nám přinese. Letošní rok měl být výjimečný, právě před sto lety bylo totiž založeno město Český Těšín. V souvislosti s tímto jubileem byl připraven bohatý program včetně několika nově pořádaných akcí.

Začátkem roku se již tradičně konal Městský ples na Střelnici, který se nesl v duchu 100. výročí vzniku města Český Těšín. Po dobu prvního čtvrtletí fungovalo Kulturní a společenské středisko „Střelnice“ v běžném provozu. V plném proudu tak mohly probíhat veškeré námi pořádané zájmové aktivity – Dopolední power jóga, Jóga s Andreou, Pilates, Latino fit, Baletní studio, Fotokroužek, Mažoretky Srdíčko, dále taneční kurzy pro střední školy, manželské a přátelské páry, a v neposlední řadě také výtvarné kurzy pod taktovkou pana MgA. Tomáše Oslizloka. Ani Pěvecký sbor Slezan nezaháležel a intenzivně se připravoval na letošní slavnostní koncert u příležitosti 75. výročí jeho založení.

Pro veřejnost jsme rovněž připravili několik humorných představení. Příznivci nezaměnitelného humoru Zdeňka Izera se mohli přijít pobavit na představení s názvem „Na plný cool“, dále se českotěšínskému publiku představila v novém složení velmi populární česká stand up comedy show „Na Stojáka“, vyprávěním ze svých cest diváky okouzluje Ladislav Zibura v rámci své cestovatelské projekce „Prázdniny v Evropě“ a módní návrhář Osmani Laffita nás v originální talkshow „Kafe u Osmanyho“ nechal nakouknout pod sukni módního průmyslu. Milovníkům Národního divadla Moravskoslezského jsme zprostředkovali dvě představení – operu Rusalka a muzikál West side story.

V kině Central probíhaly nejen premiérové filmové projekce pro širokou veřejnost, ale také pohádky pro děti a filmová představení pro seniory.

Prostory Kulturního a společenského střediska „Střelnice“ jsou každoročně pronajímány pro nejrůznější účely. I v tomto roce jsme poskytli zázemí pro konání osmi plesů, dvou karnevalů a mnoha dalších akcí. Za zmínku stojí například „Africké trhy“, které přilákaly nespočet návštěvníků. Lidé zde mohli ochutnat a zakoupit čerstvé exotické ovoce, sušené ovoce, koření, kávu, čaj, marmelády či kakaové boby, a tím podpořit ugandské lokální farmáře a pěstitele.

V souvislosti se šířící se epidemií a vládními nařízeními jsme od 16. března byli nuceni uzavřít veškeré naše prostory, a to téměř až do konce druhého čtvrtletí. Během této doby jsme se zapojili do celorepublikového šití roušek pro potřebné. Naše roušky tak putovaly například k seniorům, složkám Integrovaného záchranného systému či Charitě Český Těšín. Ušité roušky byly rovněž k dispozici široké veřejnosti.

Ani v naší hlavní činnosti jsme nezaháleželi a v době nouzového stavu jsme pro Vás připravili oblíbené kurzy a aktivity ve formě live streamů (přímých přenosů), které jste mohli zhlédnout na našich webových stránkách, Youtube kanále či sociální síti Facebook. Z pohodlí a bezpečí Vašeho domova jste tak mohli sledovat: LITERÁRNÍ ČTENÍ s Milošem Čížkem a Petrem Pěnkavou, ANGLIČTINU pod vedením Mgr. Karin Bujokové, TVOŘIVÉ ODPOLEDNE pod vedením Lenky Martinkové a Marty Pindurové, CVIČENÍ S NIKOL s lektorkou Nikol Fierlovou, JÓGU s lektorkou Bc. Andreou Brannou a Bc. Michaelou Sutorý, která vedla také lekce PILATES, HOBBY DANCE pod vedením Otona Hily a Hany Legierské a TS EXTERNO s lektorkou Janou Hollou a Petrem Malyjurkem. Nezapomněli jsme ani na hudební fanoušky. Podařilo se nám uskutečnit několik koncertů místních kapel a zpěváků – Adam Bubik, Myschak Band, Noemiracles, Valerie Lynn, Seppuka, Sjetý guma a Pindur. Na realizaci tohoto projektu se podíleli naši zaměstnanci a lektori, ZŠ a MŠ Kontešinec, Městská knihovna Český Těšín, Čítárna a kavárna Avion, BB Group Agency a náš zřizovatel Město Český Těšín.

V červnu vysvitlo nejen létem posílené slunce, ale také naděje, že budeme moci plně obnovit naši činnost. Začali jsme pořádat letní kino, které probíhalo každý pátek až do konce letních prázdnin. Na každou sobotu jsme si připravili koncerty kapel různých žánrů – O. S. G., Chasing Eagles, Noemiracles, Coffee & Muffin, Druhá náhoda, Silesian Dixie Band, Tři vykřičníky, Blaf a Pindur. V červenci jsme také realizovali tvořivá dopoledne v rámci projektu „Prázdniny 2020“, do kterého se KaSS „Střelnice“ každoročně zapojuje. Dílničky probíhaly v prostorách Jazzklubu, kde si děti mohly vyrobit a odnést domů spoustu nápaditých výrobků.

Burčákobraní

Ahoj léto :-)

Poprvé pod naší taktovkou proběhla v září tohoto roku akce „Burčákobraní“. Počasí nám přálo a na náměstí v tento den zavládla skvělá atmosféra. Připraven byl bohatý hudební program – vystoupila dechová hudba Vinařinka ze Žeravic, heligonkář Janko Grabec, dechový orchestr Jablunkovanka či gorolská kapela Nowina. V podvečer se náměstím rozezněl koncert temperamentní zpěvačky a moderátorky Heidi Janků a její nové kapely HeidiBand. Na místě byl k dispozici stánkový prodej pochutin i nápojů, víno a burčák dodávalo Vinařství rodu Pazderků z Mikulova, Vinařství Pavel & Radim Stávkovi z Němčiček a Vinařství Žůrek ze Žeravic.

Stoleté výročí města Český Těšín jsme společně oslavili mimořádnou akcí „Ahoj léto :-)“. Program zahájila electropopová kapela Světlo, následovala poprocková kapela Střepy a také českotěšínská kapela Izabel v čele se zpěvačkou Izabelou Škutovou. V podvečer to na pódiu rozjela liberecká hudební kapela Atmo Music, zpěvák Pavel Callta a celou akci zakončil Sebastian. Nechyběl ani doprovodný program pro nejmenší. Po celou dobu programu byl pro návštěvníky připraven bohatý stánkový prodej občerstvení, vína, burčáku a ostatních nápojů.

Prostřednictvím mimořádného benefičního koncertu "Pod těšínským nebem" chtělo Město Český Těšín poděkovat všem lidem z první linie za své nasazení a obětavost. Akce začala filmovým představením „Ženská pomsta“ v kině Central. Poté se návštěvníci shromáždili na náměstí ČSA, kde na pódiu vystoupila zpěvačka Anna Slováčková s kapelou, hudebník Felix Slováček jr., zpěvačka Anna K. s kapelou a na závěr také legendární slovenský zpěvák Richard Müller s kapelou. Večerem provázel herec a moderátor Miroslav Etzler.

U příležitosti 100. výročí založení města Český Těšín se na náměstí ČSA konal také Dobový jarmark „Staré dobré časy“. Slavnostní ceremonie odstartovala pestrý program a doprovodné atrakce. Návštěvníci mohli zhlédnout módní přehlídku, klobouky za první republiky, historická motokola, komediantská a pouliční divadelní představení, taneční slágry, kabaret ze starého mocnářství a mnoho dalšího. Na závěr mimořádného programu vystoupila kapela Stanley's Dixie Street Band.

Zorganizovali jsme také komunitní výprodej oblečení s názvem „Průvan v šatníku“, který se již několik let koná vždy na jaře a na podzim. Návštěvníci této akce mohli prodat přebytky oděvy a doplňky nebo naopak zaplnit volná místa ve své šatní skříni. V neposlední řadě si všichni odnesli spoustu inspirace pro stylové podzimní outfity. Poslední zářijový den jsme se zapojili do celosvětové akce mezinárodního hnutí We Make Events. Červené nasvícení mnoha budov a míst kulturního dění po celém světě mělo upozornit na poplach nastávající v eventovém průmyslu a živé kultuře.

V říjnu k nám zavítala herecká legenda Jaromír Hanzlík se svou talkshow „Úsměvy Jaromíra Hanzlíka“. Diváci měli unikátní příležitost se osobně setkat s tímto legendárním hercem a dozvědět se mnoho zajímavostí z jeho padesátileté cesty hereckým životem. Představení se těšilo velkému úspěchu u všech milovníků české kinematografie.

Poté se brány našeho kulturního střediska opět pro veřejnost uzavřely, a to v návaznosti na vládní nařízení s účinností od 12. října.

Letošní jubilejní rok města Český Těšín měl být výjimečný, a tak se také stalo, ačkoli ne v takovém slova smyslu, v jakém jsme všichni očekávali. Koronavirová pandemie opakovaně zkoušela naše síly, vytrvalost, naši jednotu a ochotu si pomáhat. Prokázali jsme, že jako jedno město dokážeme držet pospolu a navzájem si pomáhat. A jsme na to náležitě hrdí – DĚKUJEME.

S radostí již vyhlížíme nový rok 2021 a pevně věříme, že se brzy vše vrátí do starých dobrých kolejí a budeme se moci na akcích pořádaných Kulturním a společenským střediskem „Střelnice“ potkávat častěji než letos. Nový rok přivítáme tradičně velkolepým Novoročním ohňostrojem na břehu řeky Olše.

Nyní už všichni pilně pracujeme na pestrém programu pro příští rok. Moc se na Vás těšíme!

Do nového roku Vám přejeme pohodu, zdraví, štěstí a mnoho okouzlujících kulturních zážitků,
kolektiv Kulturního a společenského střediska „Střelnice“

benefiční koncert
"Pod těšínským nebem"

Dobový jarmark
„Staré dobré časy“

Bookstart – S knížkou do života

Od roku 2017 se v Městské knihovně Český Těšín na pobočce v centru města konají akce pro děti ve věku od narození do tří let, pod názvem klubík Medvídek. Program se uskutečňuje v rámci celonárodního projektu Bookstart – S knížkou do života.

Co všechno se v klubíku děje?

Pro rodiče jsou především připraveny knižní novinky. Dospělým nabízíme populárně naučné knihy z oblasti pedagogiky, psychologie, kreativity apod.

Pro děti chystáme kontrastní leporela, zvukové knihy, také pestré škálu publikací, které u nich rozvíjejí různorodé kompetence a vědomosti.

Mrňata mají rády pohyb, a i ten je jim v knihovně umožněn díky pohybovým aktivitám, týkajícím se daného tématu (např. splétání pavoučí sítě, sbírání zrníček, hledání pokladu..).

Nosnou činností však zůstává kniha, příběh či pohádka, kterou chceme nejmenším předat.

Využíváme různých forem, například prstové maňásky, scénické či řízené čtení.

Na setkání s nejmenšími se velmi těšíme, neboť v té chvíli se knihovna stává komunitním centrem pro setkávání, vzájemné sdílení nápadů, rad, starostí i radostí spojených s rodičovstvím v příjemném prostředí. Návštěvníci zde mohou načerpat energii při kávě či čaji, odpočinout si od běžných starostí, zabavit dítě

zajímavým způsobem a to vše pomáhá nejmenším se socializovat. Jelikož se teď nemůžeme setkávat a vzájemně se obohacovat, můžete se inspirovat na těchto stránkách, které jsou věnovány právě programům Bookstart: www.skizkoudozivota.cz.

*Kateřina Šildrová,
Městská knihovna Český Těšín*

Knihovna je tady pro vás!

Zveme všechny čtenáře i nečtenáře do knihovny.

Sledujte

www.knihovnatesin.cz, dozvíte se o všem, co se v naší knihovně děje a co pro vás připravujeme. Jako třeba nabídku nových, krásných a zajímavých knih.

Máte zájem o četbu, je Vám 65 a více let, ale nemůžete sami docházet do knihovny kvůli omezené pohyblivosti nebo z jiných zdravotních důvodů?

Zavedli jsme pro vás donáškovou službu. Vybrané knihy vám doneseme až domů!

DONÁŠKOVÁ SLUŽBA

KNIHY AŽ K VÁM DOMŮ

Donáškovou službu si můžete objednat několika způsoby:

- na telefonním čísle 558 746 950
- e-mailem: dospela@knihovnatesin.cz

JAK TATO SLUŽBA FUNGUJE?

- DONÁŠKA JE BEZPLATNÁ
- JE NUTNÝ ZAPLACENÝ REGISTRAČNÍ POPLATEK
- KNIHY DORUČÍME NA URČENOU ADRESU
- RÁDI VÁM PORADÍME S VÝBĚREM KNIH
- LZE PŮJČIT MAXIMÁLNĚ 5 TITULŮ

MĚSTSKÁ KNIHOVNA ČESKÝ TĚŠÍN

Japonské Kamishibai po česku

Díky Kateřině Kajzarové, která nám vyrobila a darovala dřevěné divadelko dle našich potřeb a přání, jsme mohli koncem prázdnin v knihovně na Havlíčkově ulici dětem představit „Obrázkovou knížku“.

Inspirací nám bylo Kamishibai, což je japonský způsob a umělecká forma vyprávění, používající dřevěný rám divadelka a barevné ilustrace na jednotlivých listech.

Tuto techniku jsme však přetvořili tak, abychom místo vyprávění mohli dětem příběhy a pohádky číst.

Divadelko nám tak umožňuje vizuálně předat dětem jakoukoli obrázkovou knihu. Příběh se tím stává více atraktivní a malí diváci tak lépe vstupují do děje. V dětech tato forma podporuje soustředění a hýčká smysly, zprostředkovává dramatický efekt. Ilustrace a čtení doplňujeme také loutkami.

Pořady jsme připravili na základě těchto titulů knih: Kde je tučňák Pip, Táta v síti, Slepičky neumí kochat. Tyto texty rozvíjejí čtenářskou a matematickou pregramotnost, učí základní kompetence, přispívají k rozvoji kritického myšlení a upevňují morální hodnoty.

V současné době připravujeme další zajímavá témata.

Programy předvádíme při různých setkáních s dětmi v knihovně a také nabízíme mateřským školám a mateřským centrům.

*Kateřina Šildrová,
Městská knihovna Český Těšín*

Škola naruby v Městské knihovně

Nový ročník zahajujeme v lednu 2021! Mnozí rodiče a děti tento program už znají a zapojují se do něj už několik let. Od ledna se do naší „třídy“ můžete přidat i vy, rádi přivítáme malé nováčky. Ve všech dětských odděleních knihovny si během ledna můžete vyzvednout soutěžní čtenářské deníčky neboli žákovské knížky naruby a doma je postupně společně zaplňovat záznamy a obrázky z knih, ze kterých rodiče či jiní dospělí předčítají dětem, děti je za to známkuji, dokonce mohou napsat pochvalu či poznámku. Nej čtenářské deníčky jsou nakonec odměněny. Škola naruby je program na podporu čtenářství v rodině, funguje již mnoho let díky podpoře Svazu knihovníků a informačních pracovníků

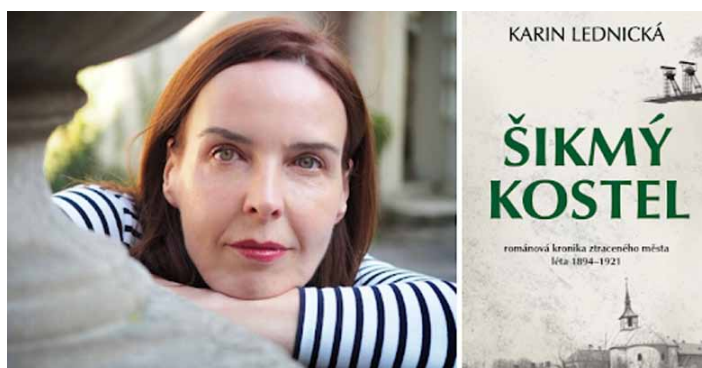

ků, např. v roce 2020 se zapojilo 96 knihoven v ČR. V roce 2020 zaznamenal deníček inovaci v grafice, ale myšlenka zůstává stejná, pomocí soutěže posílit zájem o předčítání a společné čtení v rodinném kruhu. Knihovna po celou dobu soutěže pomáhá, např. knihovnice na několika „třídních schůzkách“ v knihovně nabízí knihy vhodné k předčítání, také děti si navzájem doporučují přečtené knihy a jako bonus je nabídka nejnovějších knih, které vždy speciálně na ně čekají. Další info a foto najdete na <https://www.knihovnatěšín.cz/skola-naruby> nebo na Facebooku Škola naruby.

*Šárka Linzerová, odd. pro děti,
Městská knihovna Český Těšín*

Karin Lednická v Českém Těšíně bude

Koronavirová pandemie nám znemožnila listopadové setkání s Karin Lednickou, která se letos znenadání objevila na literárním nebi, a ihned se proslavila románovou kronikou o ztraceném městě Karvině. První díl této literární trilogie vyšel v polovině letošního roku pod názvem Šikmý kostel (nazván podle kostela svatého Petra z Alkantary v Karvině). Neuvěřitelně autentický styl autorky vás přenesle v čase o více než sto let zpět na drsná místa, kde hrdinové Barbora, Julka a Ludwik prožívají své nelehké, pro dnešní čtenáře nepředstavitelné, osudy. Karin Lednická nyní pracuje na dru-

hém dílu, jehož začátek je zasazen do 20. let minulého století. A také tento román čtenáře provede dobře

známými místy ve starých časech, mj. do míst nedaleko kavárny Avion. Pamětníci si určitě domyslí, oč se asi

bude jednat. Literární pořad s Karin Lednickou připravujeme v Čitárně a kavárně AVION, jakmile to situace dovlí. Moderátorkou pořadu bude Renata Putzlacher a zúčastní se i ti, kteří se na vzniku knihy podíleli, Agáta Kravčíková a Jaroslav Drahoš. Součástí bude výstava fotografií staré Karvině v zimní zahradě kavárny AVION.

Srdčně vás zveme na povídání o knize, která se stala tak trochu fenoménem a absolutním vítězem čtenářské ankety Kniha roku, kterou pořádá Nadační fond Čtení tě mění.

*Jana Galášová,
Městská knihovna Český Těšín*

Tu się czyta! Konkurs na najlepszą recenzję książki

Stowarzyszenie Przyjaciół Polskiej Książki oraz Biblioteka Miejska w Czeskim Cieszyńsku ogłosiły we wrześniu 2020 r. 2. edycję konkursu na najlepszą recenzję książki pt. Tu się czyta!

Konkurs jest przeznaczony dla uczniów szkół ponadpodstawowych na Zaolziu, chodzi o 12 klas Gimnazjum Polskiego im. Juliusza Słowackiego oraz 4 polskie grupy Technikum Ekonomicznego w Czeskim Cieszyńsku, ogółem około 400 osób. Zadaniem przedsięwzięcia jest wspieranie czytelnictwa wśród młodszych dorosłych, promocja współczesnej literatury polskiej, a także doskonalenie umiejętności językowych młodzieży. Konkursowi towarzyszy motto Czytanie wyzwala od... głupoty.

Warunkiem uczestnictwa w konkursie było napisanie recenzji książki z tegorocznych propozycji: Martyny Senator Z ciszy, Agnieszki Ziętańskiej Samobójca, Katarzyny Ryrych Wyżej niż wysoko.

W 1. edycji (2019 r.) uczniowie polskich klas szkół ponadpodstawowych w RC wzięli udział

w spotkaniu z Anną Cieplak, autorką jednej z konkursowych książek. Natomiast w 2. edycji organizatorzy zaprosili młodzież na warsztaty twórczego pisania, które we wrześniu poprowadził Szymon Brandys, dziennikarz radiowy i prasowy.

Recenzja zdobywcy I miejsca zostaje już tradycyjnie opublikowana w miesięczniku Zwrot, który jest patronem medialnym przedsięwzięcia. Warto też dodać, że o konkursie informują polskojęzyczne media w RC (gazeta Głos, miesięcznik Zwrot, polska redakcja rozgłośni Český rozhlas Ostrava oraz redakcja Wiadomości w języku polskim telewizji Česká televize Ostrava). Wszyscy finaliści otrzymują atrakcyjne nagrody. Autorem opracowania graficznego projektu jest bibliotekarz i grafik František Szymczysko.

Konkurs odbywa się ze wsparciem finansowym Miasta Czeski Cieszyń oraz Ministerstwa Kultury RC.

*Halina Klimsza bibliotekarka,
pomysłodawczyni i realizatorka konkursu*

Zahájení výstavní činnosti CFTS // Klub 55+ // Škubačky s Vůní Goralie // Karneval s Amosem // Zpěváček // Pohár starosty // Městské kolo v recitaci // Roušky, rouškovník // Online činnost // Akce na dálku: Vítání jara, Den Země, Pálení čarodějnic // 14 příměstských táborů, 2 pobytové tábory Horní Bečva, soustředění DFS Slezanku // Burza ZÚ // Babí léto v Amosu, Farmářem na jeden den, U nás lidově

TĚŠÍNSKÉ
DIVADLO

ČESKÁ SCÉNA
+420 734 263 918 / obchodni@tdivadlo.cz
SCENA POLSKA
+420 604 616 330 / scenapolska@tdivadlo.cz
BAJKA
+420 725 781 299 / bajka@tdivadlo.cz

ČESKÁ SCÉNA / PŘIPRAVILI JSME

Hamižný obchodník Ebenezer miluje jen peníze! Po celý rok je hromadí a škudlí. Na blížící se Vánoce se připravuje s obvyklým znechucením a skrblickým opovržením. Laskavý a vstřícný nedokáže být. Na Štědrý den se mu zjeví duchové Vánoc minulých, současných a budoucích. Ukážou mu nejen překvapivé podoby tohoto svátku, ale i pravdu, kterou dosud nechtěl slyšet. Připomenou mu jeho dětství, zavedou ho do chudé rodiny jeho písaře a předvedou mu, jaké štěstí prožívá o svátcích jeho nemajetný synovec s rodinou a přáteli. Poslední duch odhalí obchodníkovi děsivou budoucnost... Je jen na něm, zda se rozhodne změnit svůj život...

Režie a dramaturgie: Bogdan Kokotek

Staň se fanouškem Těšínské divadlo – Česká scéna
a sleduj novinky a zajímavosti

SCENA POLSKA / ZAPROPONUJEME

Wyrazistość postaci i komedia omyłek – to największe walory farsy Johna Chapmana i Dave'a Freemana. Pewnego dnia w eleganckim mieszkaniu pewnej atrakcyjnej kobiety dochodzi do niecodziennego spotkania, w którym uczestniczą jej kochankowie, ich żony oraz najlepsza przyjaciółka, a także... były mąż. Coraz bardziej nieprawdopodobne sploty dowcipnych sytuacji, kolejne nieporozumienia i próby ich wyjaśnienia wywołują salwy śmiechu wśród publiczności. Humor rozwija się od pierwszej do ostatniej sceny, a całość trzyma w napięciu aż do zaskakującego finału. Nie brakuje szalonych zbiegów okoliczności, pomylnych tożsamości i karykaturalnych sytuacji.

Reżyseria: Karol Suszka

Polub nas – Těšínské divadlo – Scena Polska
I obserwuj nowości i ciekawostki

NOVÝ DESIGN / NOWY DZAJN

WWW.TDIVADLO.CZ

JIŽ BRZY / JUŻ WKRÓTCE

PROGRAM REPERTOÁR VSTUPENKY A PŘEDPLATNÉ KONTAKTY

MENU en

ČESKÁ SCÉNA POLSKÁ SCÉNA BAJKA

Dnes hrajeme

VRAŽDA V ORIENT EXPRESU

Městský kulturní dům Karviná
30. 1. 2020 / 19:00

Vážení čtenáři, na této stránce Vás obvykle informujeme o připravovaných sportovních a zábavních akcích organizovaných na našich sportovištích. Vzhledem k vyhlášenému nouzovému stavu a protiviřným opatřením jsou naše sportoviště uzavřena až do odvolání.

Do konce letošního roku máme připraveny akce na zimním stadioně, a to Halloween na ledě, Mikuláš na ledě, zakončení starého roku a přivítání

nového. Uskutečnění těchto akcí bude závislé na uvolnění protiviřných opatření. Měli jsme rovněž připravenou hokejovou show našich hokejistů s výběrem známých osobností pod taktovkou herce Martina Dejara. Bohužel jsme byli nuceni tuto exhibici zrušit.

Vzhledem k tomu, že není známo, dokdy budou vnitřní sportoviště uzavřena, nastala otázka, zda udržovat ledovou plochu v připravenosti nebo led rozpustit. Vzali jsme do úvahy energetickou náročnost udržování ledové plochy na straně jedné, energetickou náročnost tvorby ledu a asi 7 denní ztrátu příjmů na straně druhé a dále potřebu uspokojovat požadavky klubů a rozhodli jsme se pro zachování ledu. V případě, že uzavřený stav bude pokračovat i v průběhu ledna 2021, budeme se muset k tomuto rozhodnutí znovu vrátit.

Antiviřné opatření mělo a má rovněž velký vliv na hospodaření naší příspěvkové organizace. Výpadek v příjmech se odhaduje v roce 2020 asi 2,5 mil. Kč, z toho koupaliště asi 0,5 mil. Kč, zimní stadion 1,4 mil. Kč a sportovní hala 0,6 mil. Kč. Snažíme se tento výpadek kompenzovat snížením nákladů, a to v položkách energie, opravy, služby a realizace akcí. Bohužel v ostatních položkách jako jsou pravidelné servisy, revize a mzdy vč. odvodů, jsou jen malé možnosti šetření.

V době uzavření sportovišť se pracovníci SÚZ zaměřují na nutné údržbářské práce, na men-

PROSINEC 2020

ší opravy a zkulturnění pracovního prostředí. Provádíme pravidelné prohlídky a kontroly svěřeného majetku, přípravu zařízení na zimní období a v provozu strojovny ZS zkoušíme různé režimy provozování a kalibrace řídicího systému.

Pevně všichni věříme, že nás virus brzy opustí a vrátíme se k normálnímu užívání všech sportovišť a budeme je moci nabídnout sportovním klubům i široké veřejnosti.

Ing. Edvard Huczala, ředitel SÚZ Český Těšín

Vítězství na turnaji FZ FORZA Slovak Youth U17 2020 zamířilo do Českého Těšína

Matěj Rzeplinski je jedním z dalších výrazných sportovců, kteří úspěšně reprezentují Český Těšín za jeho hranicemi. Letošní koronaviřová pandemie, však letošní sezónu omezila a změnila všem sportovcům i tréninkové plány. Přesto se Matějovi podařilo dovézt do Českého Těšína zlatý úspěch z mezinárodního turnaje FZ FORZA Slovak Youth U17 2020, jehož výsledky se započítávají do Evropského žebříčku U17. V termínu 18 - 20.9.2020 se v Trenčíně sešli hráči z Česka, Polska, Rakouska, Slovenska, Slovinska a Španělska. Česko odjel reprezentovat hráč TJ Slavoj Český Těšín Matěj Rzeplinski. Na turnaj odjížděl již ve čtvrtek přímo z reprezentačního soustředění U19 v Nymburce, tedy poslední den, kdy bylo možno vstoupit na území Slovenské republiky bez negativního PCR testu na Covid-19. Matěj startoval ve všech třech disciplínách - ve dvouhře, čtyřhře (s Adamem Šulcem - Praha) a smíšené čtyřhře (s Martinou Ševčíkovou - Brno). Ve smíšené čtyřhře došel náš pár až do čtvrtfinále, kde byli vyřazeni slovenským párem Kadlec/Kadlecová - pozdějšími vítězi turnaje. Ani ve čtyřhře nebyl los přívětivý, hned v prvním kole po velmi vyrovnané bitvě (a po prodlouženém druhém setu) naše dvojice

prohrává s 1. nasazeným párem z Rakouska, rovněž pozdějším vítězem turnaje.

V singlu si však Matěj správil chuť. Po úvodních kolech a náročném (více než hodinovém zápase) semifinálovém boji se soupeřem ze Slovinska jsme již věřili, že nám zlatá medaile neutěče, a že Matěj finálový zápas se soupeřem ze Slovenska zvládne. Stalo se tak a Matěj si odváží

z tohoto mezinárodního turnaje zlatou medaili a v Evropském žebříčku se tak posunul na 47. místo. V tuto chvíli máme ještě v turnajovém kalendáři prosincové MCR U17/U19. Bohužel nevíme, zda se vzhledem k situaci uskuteční. Přesto se Matěj připravuje. V době, kdy sportovci nemohou využívat vnitřní ani venkovní sportoviště, je příprava velmi složitá. Matěj má momentálně výhodu blízkosti polských hranic, kde ho vozí na pětidenní turnusy dvoufázových tréninků do jednoho z předních badmintonových oddílů. Je škoda, že v roce, kdy nám ve městě vyrostla krásná sportovní hala, nemůžeme jejich služby využívat. V ČR je bohužel příprava sportovce omezena jen na kondiční přípravu. K práci na své kondičce se snažíme vyzývat i děti z našeho oddílu, nyní například formou kondiční výzvy www.badmintontesin.cz/kondice-je-nejvice/. Počet dětí, které se do výzvy přihlásily, nás velmi potěšil. Potvrzuje to zájem o tento sport ve městě, kde se mu už několik generací daří. A my tak můžeme doufat, že se k Matějovi přidá další badmintonový talent.

*TJ Slavoj Český Těšín
Foto: Petr Rzeplinski*

„...a furt nás to baví“ 65 let souboru Slezan

...čas letí neúprosně a my po pěti letech od jubilejního koncertu opět vzpomínáme a bilancujeme... folklórní soubor Slezan slaví v tomto roce 65 let své činnosti. U této příležitosti se měl 4. prosince konat koncert pod názvem „...a furt nás to baví“, který měl být oslavou a zábavou v pravém slova smyslu! I když současná situace nepřeje akcím a oslavám, vzpomeňme na nejdůležitější momenty souboru v posledních letech, které obohatily členy souboru v jejich činnosti. Máme-li porovnat členskou základnu, je třeba zdůraznit, že Slezanovci značně omladili soubor. Většina dětí ze Slezanku přešla do dospělého týmu tanečníků a mladí adepti se museli seznámit s náročným repertoárem. Umělecká vedoucí, Lenka Foltýnová Glacová, však nenechává nic náhodě. Její pečlivost a nekompromisní přístup má své ovace a několik úspěchů za sebou! Běžná vystoupení v regionu v rámci festivalů a obecních nebo městských slavností jsou samozřejmostí. Soubor Slezan je v podvědomí návštěvníků významných festivalů u nás - Strážnice, Brno, Velká Bystřice, Frydek-Místek, Slezské dny v Dolní Lomné aj. nebo u sousedů zejména v polském Těšíně v rámci projektu „Kaj indži inaci-u nas po našymu. Lidová kultura Těšínského Slezska“ a akce „Poklady z těšínské truhly“.

Od roku 1966 téměř každoročně vyjíždí soubor do zahraničí. Slezan navštívil většinu zemí Evropy a Asie (Slovensko, Polsko, Německo, Chorvatsko, Francii, Belgie, Holandsko, Itálii, Maďarsko, Bulharsko, Mongolsko, Turecko, Indii, Kypr), některé z nich i několikrát. Zpěvnost, krása těšínských i horalských tanců zajistily souboru Slezan účast na Mezinárodním folklórním festivalu v San Juan v Portoriku v červnu 2019. Byla to velká výzva a především práce a odhodlání dobře reprezentovat naše město a Českou republiku. Roční příprava, náročnost pravidelných zkoušek a soustředění prověřila výdrž členů jak ve zkušebnách, tak v realu na novém kontinentu. Prezence souboru nebyla měřena jen hudebními nebo tanečními výkony. Především jsou to kroje, které jsou rekon-

strukcemi z poloviny 19. století a soubor se jimi zabývá od r. 1957. Po paní Jiřině Králové, Blažně Slováčkové se ujala této role Jitka Čechová, která pečlivě připravila na výjezd Slezanu krojové dovybavení. Muzika také řešila spoustu uměleckých a organizačních změn. Funkci primáše Tomáše Treichla, který vedl hudební složku víc jak 20 let, převzal mladý konzervatorista a nadějný hudebník Václav Kolek. Cimbálová muzika následně přibrala do svých řad další mladé hudebníky, kteří posílili hudební složku vzhledem k množství vystoupení souboru.

Slezan se taktéž podílel na rozhlasových nahrávkách, filmových dokumentech a na vzniku kalendáře „Lidové kroje Těšínského Slezska“. V roce 2014 soubor společně i s dětskými členy souboru Slezanek natočili vánoční CD pod názvem „Ó, pójmy my, pójmy“ a v letošním roce nahráli nové CD s milostnými písněmi pod názvem „Povjydz sercu memu“. Soubor Slezan pravidelně spolupracuje s TV Noe, kde se

podílejí i programově na pořadech ve studiu i v plenérech. Lenka Foltýnová Glacová je vyhledávanou autorkou, která připravuje s TV Noe již několik let pořady od tance, po obřady až po krojové sbírky souboru.

Láska k folklóru, udržování tradic a předávání poselství našich předků je posláním souboru Slezan již 65 let. U této příležitosti vzpomeňme na Slávka Slováčka, Mirka Kyjonku, Karla Musio-la, Zdeňka Ondráška, Tomáše Treichla a další, kteří společně dali několik desítek let života souboru jeho autentičnost, bytí a byli pojmem pro celou oblast folklóru našeho regionu Těšínského Slezska. Současné vedení souboru má dobré základy a poznání ze své aktivní činnosti. Svůj um, poznatky, pozitivní přístup a současný náhled na folklór promítají do svých vystoupení. Láska přetrvává, lidový tanec a písně jsou věčné.

*Šárka Klimozová,
SVČ Amos*

Láska v písni se souborem Slezan

Láska, nejušlechtilější lidský cit, se jako červená nit proplétá našim životem. Ať je to trpělivá

láska mateřská, jenž nás provází celý život nebo ta, která nás zasáhne jako blesk z čistého nebe a stejně jako bouřka rychle pomine. A co teprve láska, pro kterou musíme přebrodit nejeđen potok a zdolat nejednu horu, abychom s klidem v duši mohli spočinout v náručí jeden druhého? O lásce se zpívají písně ve všech rytmech a melodiích světa, a proto není divu, že i v lidové písni má své nejčtetnější zastoupení. Prostřednictvím CD s názvem „Povjydz sercu memu“ jsme chtěli zachytit alespoň zlomek této početné skupiny milostných písní Těšínského Slezska, kdy v poetických obrazech lidé vyzpívali své pocity, vše, co skrývali ve svém nitru. I autor kresby na titulní straně CD, Stanislav Walica, vystihl celkovou náladu písní. V našem regionu se milostné písně objevují častěji v repertoáru žen. Souvisí to zejména s větším množstvím příležitostí, při kterých se tyto písně zpívaly – při práci doma, společných

besedách, na pastvě nebo samozřejmě během celého svatebního dne. Častěji se při nich objevují i motivy lásky doprovázená bolestí – neopětovaná láska, marné soužení, rozchody, ztráta víny. Dokonce i ve satebních písních silně zaznívá a převládá melancholie a žal. Naopak u mužských zpěváků je milostná tematika často prezentována formou kratších žertovných popěvků s prvky škádlení a furiantství, i když i zde můžeme najít podmanivé lyrické písně.

Na CD najdeme písně jak z horalské části Těšínského Slezska za doprovodu gajdošské muziky, tak i melodie z ostatních oblastí našeho regionu v podání cimbálové muziky. Tím jsme chtěli posluchačům alespoň nastínit jak pestrost a rozmanitost hudební, tak i tematickou. Věříme, že se nám to povedlo a CD si najde cestu k mnoha posluchačům.

*Mgr. Lenka Foltýnová Glacová,
umělecká vedoucí souboru Slezan*

Z pamětní knihy železniční stanice Český Těšín 6. díl

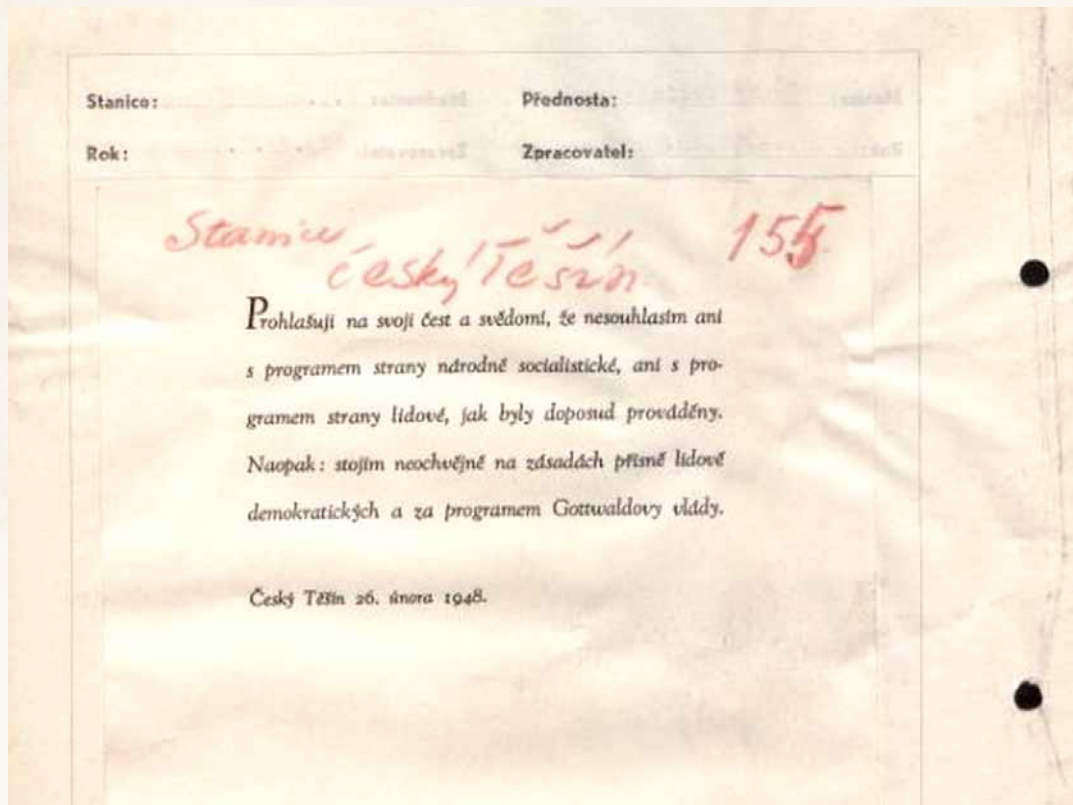
1948

Na prahu roku 1948, po vládní krizi vyvolané odstoupením 12 ministrů, se naplno rozběhly únorové události, které neminuly ani Český Těšín. Dne 26. února 1948 byl vytvořen ve stanici Český Těšín z podnětu Aloise Ulbricha, strojevodoucího zdejší vlakové stanice tzv. Akční výbor v tomto složení:

- Alois Ulbrich, předseda
- Teofil Fismol, místopředseda
- Ladislav Baran, jednatel
- Antonín Grebeň, Josef Tetera, František Navrátil, Karel Pušák, Pavel Kohut, Adolf Kika a Bohuslav Pavlas, členové

Výbor se ihned ujal očisty ve stanici, když nechal odvolat velitele ostrahy železniční stanice. Podobně dopadlo dalších deset zaměstnanců. Někteří byli přeloženi na jiná místa nebo odešli na nucenou dovolenou. Přesto všechno obdržela komise výtku od nadřízených institucí, že rozhodují příliš mírně.

Akční výbor provedl změny i v závodní radě, která byla od základu vyměněna a 19. března 1948 se jejím předsedou stal František Na-

Čestné prohlášení členů akčního výboru a závodní rady

Budova starého nádraží na Jablunkovské ulici. Zdroj: Marta Michnová

Příslušník ochrany železnice v Českém Těšíně rok 1948. Zdroj: Marta Michnová

Přechodová lávka přes kolejiště na Jablunkovskou ulici 1948. Zdroj: Marta Michnová

vrátil. Rada úzce spolupracovala s KSČ (Komunistická strana Československa) v obvodě Českého Těšína ve všech služebnách ČSD (Československé státní dráhy).

Po stránce dopravní byl rok 1948 bohatý na zvláštní události. Zvýšeného úsilí všech dopravních zaměstnanců bylo zapotřebí při pětíměsíčním jednokolejovém provozu z Českého Těšína do Třince. Tehdy se doprava realizovala pouze po koleji č. 2. Traťová kolej č. 1 byla od 12. července do konce roku 1948 vyloučena kvůli výměně mostních provizorií a rozšíření profilu v podjezdu trati Český

Těšín-Frýdek. Prestože se výluka proti stanovené době značně protáhla, byly všechny dopravní potíže zdolávány celkem bez větších nehod. Až posledního dne roku, přesně 31. prosince 1948, najel nákladní vlak 6621 při vjezdu do stanice na posunující se vagóny. Bylo zcela zničeno několik vozů včetně lokomotivy. Štěstí v neštěstí bylo, že nedošlo k žádnému zranění. Pouze trať musela být na několik hodin uzavřena.

Po stránce personální došlo hlavně v poúnorových dnech k několika změnám také ve stanici. Dosavadní přednosta stanice byl přeložen

do Prostřední Suché a na jeho místo přišel Vilém Košťál.

Dne 14. ledna byla vlakem č. 412, který vjížděl do stanice Český Těšín, přejeta neznámá žena, která pod něj skočila s úmyslem spáchat sebevraždu. Další smrtelný úraz byl zaznamenán 11. listopadu 1948, kdy byl vlakem č. 7406 usmrčen výhybkář Josef Baselides zrovna ve chvíli, kdy končil svou denní směnu. Jeho pohřbu v Čadci se zúčastnil značný počet zaměstnanců včetně železničářské hudby. K více úrazům podle dostupných zápisů v železniční stanici Český Těšín během roku 1948 už nedošlo.

Život lidí zaměstnaných na dráze plynul převážně ve svižném pracovním tempu. O své setkání po práci přišli členové populárního kuželkářského oddílu, jelikož se na podzim kuželna uzavřela a kroužek se rozpadl. Po odstěhování několika úspěšných členů ukončil také svou činnost oddíl těžké atletiky. Podobně dopadl i klub fotoamatérů, který pro nedostatek materiálu k výrobě fotografií také zanikl. Pro nezáměr byl rozpuštěn šachový kroužek.

Statistickým pohledem z roku 1948 se dozvídáme, že ze stanice Český Těšín bylo vypraveno 2024 rychlíků, 28 565 osobních a 28 045 nákladních vlaků. Od 1. ledna 1949 pověřilo ředitelství státních drah v Olomouci vedením stanice v Českém Těšíně vrchního inspektora drah Arnošta Chrastinu za přeloženého přednostu Viléma Košťála. „Vážení čtenáři, pokud jste mé vyprávění vydrželi dočíst až sem, tak je to vlastně vše, co se mi podařilo z deníku železniční stanice v Českém Těšíně dozvědět a vám písemnou formou předat. A pokud vás mé příspěvky oslovily, rád bych pokračoval i nadále v podobném duchu o událostech v našem městě, které se staly před osmaosmdesáti lety. Poděkování patří Státnímu okresnímu archivu Karviná za možnost čerpat informace z jejich archivních materiálů. Samozřejmě i vám všem, kteří jste mi poskytli své historické fotografie, bez kterých by mé články nebyly úplné“

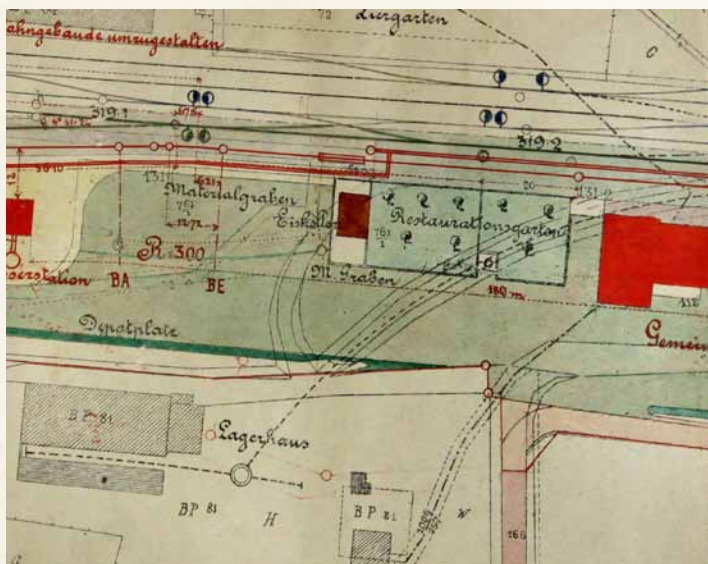

Ze sbírky Ivana Geislera padesátá léta

Váš Čierny Milan, předseda
letopisecké a tiskové komise

Stavební vývoj Českého Těšína do roku 1939 (48. část)

Stavba č. 271/22 a 272/23 | Skladiště Georgeho Kukucze

Výřez ze situační mapy z roku 1887 v místě křižení budoucí ul. Nádražní s ul. Střelníční. V levém rohu je zakreslena budova skladiště (Lagerhaus) včetně trasy vlečky, která byla propojena s železniční stanicí.

Repro | České dráhy a. s. - archiv V. Července

V 70. letech 19. století v souvislosti s uvedením do provozu těšínského úseku Košicko-bohumínské dráhy bylo poblíž Nádražní ulice postaveno skladiště. Budovu, kterou prvotně vlastnil Georg Kukucz (psaný také Kukutsch) byla postavena na území tzv. Nové Svibice (Nowa Sibica – Neu Schibitz). Připomeňme, že teprve v roce 1906 město Těšín odkoupilo od tehdy ještě samostatné obce Svibice pozemky sousedící s městskou čtvrtí Kamenec. Díky této transakci se Nádražní ulice prodloužila o úsek rozprostírající se mezi ulicemi Střelníční a Hraniční. Pro zajímavost uvedme, že po roce 1945 se tato část ulice jmenovala ul. Svibická.

34m dlouhé a 14m široké dvoupodlažní zděné skladiště, kterému se říkalo *Dom składowy* – Lagerhaus, sloužilo v první řadě pro uskladňování zemědělských plodin, ale

zároveň pro velkoobchodní účely. Kupříkladu v roce 1880 se zde nacházely uhelné sklady, které prodávaly uhlí pocházející z karvinských dolů, patřící průmyslníkovi Larisch-Mönnichovi. O rok později byl zde nabízen cement dovážený z Opolí (metropole Horního Slezska v Polsku). Pro transport takto objemných surovin sloužila vlečka vybavená točnou, tedy kolejovou dráhou, jež byla propojena s železniční stanicí. Pro velkoobchodní ratele navíc sloužila vozová váha. Těšínské skladiště sloužilo nejen pro prodejní účely, ale zároveň i pro dočasné uschování zboží. Tuto možnost využívali především přespólní obchodníci, kteří během sobotních trhů neprodali nabízené zboží. Za menší poplatek mohli tak uskladnit své výrobky po dobu jednoho až dvou týdnů, které si pak vyzvedli při příštím trhu.

Dobová reklama Domu składowego (skladiště) z roku 1882. Repro | Śląska Biblioteka Cyfrowa

V roce 1886 se dosavadní majitel rozhodl prodat budovu skladiště včetně vlečky a váhy a také okolní doposud nezastavěné pozemky. Důvod prodeje nebyl uveden, nicméně již od roku 1885 se veřejně projednávala záležitost spojená s výstavbou nové železniční stanice. Bylo zřejmé, že nová staniční budova bude situována podél nynější Nádražní ulice, což znamenalo nevyhnutelnou kolizi s kolejištěm skladištní vlečky, a tudíž nutnost jejího odstranění. Stalo se tak nejpozději během výstavby nového

Tomala nebo obuvník Franz Titze. Snad nejvýznamnější osobností, která zde bydlela, je dnes již poněkud zapomenutý malíř Ludwig Palme. Narodil se ve Svibici v roce 1884 v rodině úředníka a hlavního inženýra Košicko-bohumínské dráhy. Vzdělával se v německých školách v Těšíně a také ve Švýcarsku. Už jako chlapec prokazoval vášeň i cit pro kresbu. Byl zaměstnán na dráze na postu úředníka, avšak ze zdravotních důvodů (srdeční onemocnění) musel odejít do předčasného důchodu. Od to-

Současný pohled na činžovní dvojdom, který vznikl přestavbou Kukuczova skladiště. Foto | Czesław Kraina

centrálního nádraží, tedy v roce 1888. Novým vlastníkem skladiště se stal stavebník Fritz Fulda, který o dva roky později provedl rozsáhlou přestavbu. Budovu prodloužil o 11m, čímž došlo k vyplnění proluky mezi sousedním domem. Vnitřní prostory přestavěl na činžovní byty. Takto adaptovaný objekt byl následně rozdělen na dvě samostatné budovy s vlastními vchody. V souvislosti s touto přestavbou bylo nutno změnit dosavadní číslovaní. Původní konskripční číslo 57 bylo nahrazeno čísly 69 a 70, které se vztahovaly k obci Svibice. Další změna, jež byla zapříčiněna zmíněnou úpravou katastrální hranice mezi Těšínem a Svibicí proběhla v roce 1908. Budovám byla přidělena konskripční čísla 162 a 163 pro městskou čtvrť Kamenec a orientační čísla 35 a 37 (za první republiky nahrazené č. 22 a 23). Po smrti Fritze Fuldly v roce 1909 obě budovy zdědili synové Eugen a Walter a dcery Gisella Hoffmann a Luisa Steingatz. Činžovní byty si kupříkladu pronajímali obchodník s uhlím a ocelovými polotovary Alfred

hoto okamžiku se věnoval pouze malbě. Období největšího uměleckého rozkvětu připadá na 20. léta 20. století, kdy vytvořil celou sérii akvarelových krajinomaleb z prostředí Slezských Beskyd a slovenských Tater. Aktivně se účastnil dobročinných akcí, pro které maloval plakáty, koláže a jiné. Výtě-

Náhrobek s pamětní deskou malíře Ludwiga Palmy, jež se nachází na svibickém hřbitově. Foto | Czesław Kraina

V roce 1927 Ludwig Palma namaloval sérii pohledů zobrazujících turistické chaty německého horského spolku Beskidenverein, které byly následně vydány na pohlednicích. Tento akvarel zachytil chatu Čantoryje – původně: Erzherzogin Isabella Schutzhaus. Repro | Soukromá sbírka Czesława Krainy

žek z prodeje pak věnoval dětem pocházejícím z chudých poměrů. Ludwig Palme zemřel v roce 1931 ve vesnici Steinegg v Rakousku, kde žil po odchodu z Českého Těšína. Pohřben je v sousedním městečku Fuglau. Symbolickou pamětní desku má rovněž na svibickém hřbitově. Na počest zemřelého byla na přelomu roku 1932-1933 uspořádána německým vzdělávacím výborem *Deutsche Ortsbildungs-ausschuss* výstava jeho prací. Expozice čítající 260 akvarelů a skic byla umístěna v muzejním sálu nacházející se ve třetím patře městské radnice. Během výstavy se prodalo kolem sta prací, které bylo možno koupit za velmi výhodnou cenu v rozmezí 25-250 Kč.

Stavba č. 270/21 Dílna Johanna Arbana

K původnímu skladišti Georgeho Kukucze přiléhala neveliká budova sloužící za příjímací kancelář. Tento objekt včetně pozemku sahajícího až po dům rodiny Tramerových, stojícího na nároží ulic Nádražní a Střelníční (viz Stavební vývoj 45. část) si od roku 1905 pronajímali od majitele Fritze Fuldy bratři Johann a Albin Arbanovi.

Pohled z Nádražní ulice na přízemní budovu, v níž se nacházela dílna bratrů Arbanových. Kolem roku 1939. Foto | Narodowe Archiwum Cyfrowe

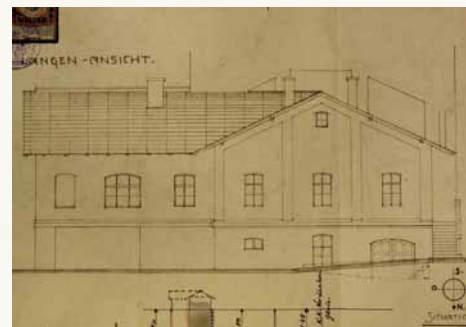
Ti zde, z tehdejší Isabellastrasse (současně ul. Bezručova) přemístili dílnu, ve které ze směsi cementu, ušlechtilých kamenných drtí a barviv vyráběli teraco. Tento materiál se především z estetických důvodů hojně používal pro lité podlahy a schody. Firma bratrů Arbanových byla založena kolem roku 1900 a zprvu vytvářela pouze zmíněné teraco podlahy, nicméně v roce 1904 obdrželi koncesi na betonářské výrobky a zároveň povolení provádět betonářské práce. Ovšem do obchodního rejstříku byla firma zapsána teprve koncem roku 1912. V té době zaměstnávala již 24 dělníků. V roce 1908 bylo nahrazeno původní konskripční číslo 57, které se vztahovalo k obci Svibice, číslem 161 pro městskou čtvrť Kamenec a orientačním číslem 33 (za první republiky nahrazeno č. 21). Bratři

Dobová reklama firmy bratrů Arbanových z roku 1932. Repro | Śląska Biblioteka Cyfrowa

Arbanovi zpočátku bydleli v domě Alberta Doštala na Nádražní ulici 37/9 a následně od roku 1910 v domě 271/22 na téže ulici. Ještě téhož roku od dědiců Fritze Fuldy odkoupili doposud pronajímanou budovu s cílem její přestavby. V roce 1913 architekt Eugen Fulda připravil projekt rekonstrukce stávající příjímací kanceláře spočívající v přístavbě dvoupodlažní budovy vybavené v dílnu a bytovou jednotku. Snad z důvodu vypuknutí první světové války tento návrh nebyl realizován a místo toho byla postavena dnes již neexistující kůlna uprostřed zahrady. Po rozdělení města mezi dva státy byla v polské části města otevřena pobočka. V roce 1932 dobové noviny otiskly stížnost občanů města,

kteří poukazovali na nevzhlednost skladiště, jež vyčnívalo do prostoru chodníku. Veřejnost nábádala vedení města k odkoupení dotčené části pozemku a jejího zkulturnění. O tři roky později v souvislosti s přípravou výstavby městské nemocnice bylo usneseno, že lité teracové podlahy provede firma bratři Arbanových. Na závěr doplníme, že do roku 1937 pod stejnou adresou provozoval živnost Fridrich Adler, který obchodoval se dřevem.

Bokorys nerealizovaného projektu z roku 1913, který počítal s přístavbou dvoupodlažní budovy. Repro | Stavební archiv města

Současný pohled na budovu dávne dílny bratrů Arbanových, která byla v roce 1977 přestavěna do nynější podoby. Foto | Czesław Kraina

Pohled z roku 2011 na dům Antona Jonkische, který sloužil Severní dráze císaře Ferdinanda. Foto | Czesław Kraina

Stavba č. 274/25 Dům Antona Jonkische

V roce 1888 těšínský stavebník Anton Jonkisch postavil obytnou budovu pro správu železnic C.K. privilegované Severní dráhy císaře Ferdinanda. Ta zde zřídila byty pro pracovníky úseku údržby a opravy trati (*K. k. Bahnerhaltungs - Sektion Teschen*). V meziválečném období se část bytů rovněž pronajímala soukromým osobám. Kupříkladu v roce 1930 zde bydlel Leopold Heinzl, jež se živil aranžováním výkladních skříní. V roce 1908 bylo nahrazeno původní konskripční číslo 29, které se vztahovalo k obci Svibice, číslem 184 pro městskou čtvrť Kamenec a orientačním číslem 43 (za první republiky nahrazeno č. 25).

Czesław Kraina

mojeplazma ♥

HLEDÁME DÁRCE KREVNÍ PLAZMY

**FINANČNÍ NÁHRADA
AŽ 1 400 Kč*
MĚSÍČNĚ**

Pobočky **Ostrava, Český Těšín
a Frýdek Místek** www.mojeplazma.cz

* Za předpokladu pravidelného dárcovství v intervalu 1 krát za 14 dní. Dle ustanovení §32 odst. 2 zákona 373/2011 Sb. o specifických zdravotních službách, podle kterého za krev odebranou pro výrobu krevních derivátů a pro použití u člověka podle jiných právních předpisů a za její odběr nevzniká osobě, které byla krev odebrána, nárok na finanční ani jinou úhradu, s výjimkou účelně, hospodárně a prokazatelně vynaložených výdajů spojených s odběrem její krve, o které tato osoba požádá, a to celkem do maximální výše 5 % minimální mzdy.

AGEL LÉKÁRNA

JEDNORÁZOVÉ OCHRANNÉ POMŮCKY OD ČESKÉHO VÝROBCE

RESPIRÁTOR FFP 2

**180 Kč
5 ks**

- » čtyřvrstvý
- » těsně přiléhá k obličeji
- » nastavitelná svorka na nos
- » baleno po 5 ks

ROUŠKA

**390 Kč
50 ks**

- » třívrstvá
- » účinnost zachytu ≥ 99 %
- » nastavitelná svorka na nos
- » baleno po 50 ks

Najdete v těšínských Lékárnách AGEL:
v Nemocnici AGEL Český Těšín nebo na ul. Hlavní 43/34
a na e-shopu www.lekarnaagel.cz

Zdravotnické prostředky

AUTOŠKOLA
POLLAK s.r.o. ...opravdu jiná autoškola...

AUTOŠKOLA

Frýdecká 36, 737 01 ČESKÝ TĚŠÍN

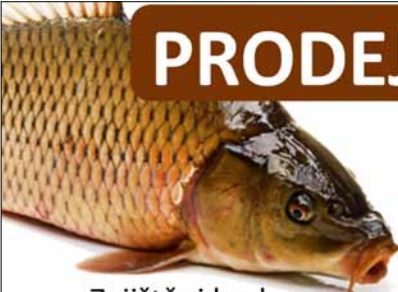
**ŠKOLENÍ ŘIDIČŮ
VRÁCENÍ ŘIDIČSKÉHO OPRÁVNĚNÍ
KONDIČNÍ JÍZDY * REKVALIFIKAČNÍ KURZY
DOPRAVNĚ-PSYCHOLOGICKÉ VYŠETŘENÍ**

ČESKÝ TĚŠÍN * HAVÍŘOV * KARVINÁ * ORLOVÁ

tel.: 558 711 676, 722 007 939
sekretariat.tesin@seznam.cz

www.autoskolapollak.cz

PRODEJ KAPRŮ

21.12.2020
od 8,00 do 17,00

22.12.2020
od 8,00 do 17,00

23.12.2020
od 8,00 do vyprodání

Zajištění budou
profesionální řezníci.

Na místě Vám ryby upraví dle přání.
Rybu očistí, naporcují a připraví i filety.

PRODEJ VÁNOČNÍCH STROMKŮ

ZAHÁJEN
od 30.11.2020

Přijďte si vybrat svůj nejhezčí vánoční
stromek z našich českých plantáží.

NOVĚ úprava kmínků frézou na ořez!

HOBBY PRODEJNA

DVOŘÁKOVA 14, ČESKÝ TĚŠÍN
tel.: +420 607 060 699

SKVĚLÉ CENY A KVALITA

**PRŮKAZ ENERGETICKÉ
NÁROČNOSTI BUDOVY**

- Odborné posudky pro Nová Zelená Úsporám
- Výpočty tepelných ztrát
- Měření, kontrola a vyhodnocení účinnosti kotlů a klimatizací

STAVEBNÍ PROJEKTY

- Stavební projekty (domy, garáže, přístřešky, vestavby)
- Vyřizování stavebních formalit (stavební povolení, ohláška)

EMTEST spol. s r.o.
www.emtest.eu

558 731 080, 558 712 129, 608 368 378
Kancelář: Hrabinská 1951/50c, Český Těšín
e-mail: emtest@emtest.eu

**Nenechte se omezovat
šedým zákalem**

pro pojištěnce RBP (213) a ZPMV ČR (211)
vyšetření a operace **ZDARMA**

tesin@neovize.cz
+420 777 365 242

NeoVize
Oční klinika Český Těšín

☞ **elektroinstalační materiál** ☞

☞ **LED žárovky a svítidla** ☞

☞ **vypínače a zásuvky** ☞

☞ **hromosvody** ☞

☞ **kabely** ☞

nakoupíte v prodejně

promor
s.r.o.

ulice **Na Horkách 2019** (směr sběrný dvůr)
Český Těšín

tel.: **737 238 054**, e-mail: **obchod@promor.eu**

Petr ZBORNÍK
BEZPEČNOST PRÁCE A POŽÁRNÍ OCHRANA
Kpt. Jaroše 1504/44, 73701 Český Těšín
558 736 586, 774 810 691, 777 810 822
www.zbornikpetr.cz, petr.zbornik@volny.cz

- revize hasicích přístrojů, hydrantů a elektro
- služby v oblasti bezpečnosti práce a požární ochrany pro firmy a organizace
- zpracování požární bezpečnostního řešení stavby
- prodej hasicích přístrojů, hydrantových systémů, požárních hadic, plnění láhví CO₂
- prodej bezpečnostních tabulek

NOVĚ NÁS NAJDETE NA ADRESE:
Kpt. Jaroše 1504/44, 737 01 Český Těšín

**Psychologické poradenství
a terapie** Mgr. Rachel Benatzká

Jablunkovská 8, Český Těšín

Zaměření na:

- úzkosti, obavy
- psychické poruchy
- zvýšený stres
- zdravotní obtíže vázané na psychiku
- sebezrozvoj
- jiné

Nabízené služby:

- psychoterapie dospělých
- psychologické poradenství
- koučink

724 974 436

psychologtesin@gmail.com
www.psycholog-tesin.cz

Služby nejsou hrazeny pojišťovnou

**OBĚDY
PŘES VÝDAJOVÉ OKÉNKO
KAŽDÝ DEN**

**RESTAURACE POD VĚŽÍ
ČESKÝ TĚŠÍN**

Výdej denního menu dle výběru z nabídky

Po - Pá: 8.00 - 13.00

Možnost individuální otevírací doby
nebo dovozu na dohodnuté místo

na tel.: **558 711 364**

**DOPRAVA
ZDARMA**

EURONICS

ESHOP-ELEKTRO SIKORA ROMAN

Zboží vám pomůžeme vybrat a do 30 minut dovezeme domů
Osobní odběr po - pá 9.00 - 17.00

777 818 444

info@elektrosikora.cz

www.elektrosikora.cz

**Okénko v kavárně U Štefánika
po - pá 9.00 - 16.00**

Štefánikova 20/21
737 01 Český Těšín

Instagram and Facebook icons
kavarnaustefanika

Speciální objednávky
na tel. 722 899 222

Partner cup 2020 přinesl Českému Těšínu zlato

Letošní tradiční pohárová soutěž v kulturistice PARTNER CUP 2020 se konal tentokrát kvůli pandemii koronaviru netradičně bez diváků. Soutěžilo se v několika ženských a mužských kategoriích. A právě jedna z těch mužských měla mezi soutěžícími také zástupce Českého Těšína. Ondřej Vavrys, nadšený sportovec a otec tří dětí, dovezl z Čelákovic zlato.

Ondřeji, kdo vás přivedl ke sportu? Chtěli jste se vždycky věnovat kulturistice nebo jste se věnoval i jiným sportům?

Ke sportu mě přivedl můj otec, bývalý kulturista a atlet, reprezentant ČR. V dětství jsem se delší dobu věnoval hokeji, poté jsem vystřídal různé sporty od atletiky po tanec. Ke cvičení mě samozřejmě táhl táta, ale já ho jako správný puberták odmítal. V 18-ti letech nastal zlom. Tehdy jsem se rozhodl, že už nechci být hubený 68 kilový kluk. Výsledky byly vidět docela brzy a to byla správná motivace dál ve sportu pokračovat. Posilování se věnuji už 10 let se 4 letou přestávkou, kdy jsem se věnoval převážně horské cyklistice a turistice.

V letošním nejistém roce jste se zúčastnil pod hlavičkou třineckého oddílu kulturistiky soutěže PARTNER CUP 2020 v kategorii Physique mužů nad 182 cm a dovezl rovnou zlatou medaili. Jak je složité připravit se na takové závody?

Má předsoutěžní příprava trvala 3 měsíce, ve kterých jsem absolvoval striktní dietu. Každý den konzumujete jen rýži, maso, vejce, zeleninu a vodu. Ve své podstatě jsem snědl 54kg krutího masa, 40kg zeleniny, 360ks vajec, 23kg rýže, 8kg ovoce a 4kg celozrnného pečiva. Jakýkoli alkohol byl samozřejmě zakázaný. Dietní plán mi sepsal zkušený trenér, mistr ČR v kulturistice Zbigniew Martynec, který každý týden kontroloval formu, množství, upravoval množství potravin, včetně soli a provázel mě celou přípravou až k závodům. Tréninky jsem měl 6x týdně, na konci přípravy dokonce dvoufázové. Nejtěžší na celé přípravě bylo asi zvládnout únavu, konstantní hlad a chuť na jakékoliv jídlo. Za celé 3 měsíce jsem porušil dietu pouze jednou. Zakousl jsem se do tvarohového koláče ve chvíli, kdy to vypadalo, že díky vládním nařízením budou všechny sportovní akce zrušeny. Celé to tříměsíční odříkání by však nemělo smysl bez dlouholetého tréninku v posilovně.

Vy jste tátou tří dětí a podnikáte, jak se dá váš náročný koníček zvládat s rodinou a prací na tak vysoké úrovni?

Velký rozdíl je v tom, že dříve jsem tento náročný koníček dělal tolik let pouze pro sebe. Až teď začalo mít mé úsilí smysl a určitý cíl. V tom byl velký rozdíl a obrovská motivace. Přiznám se, že finální přípravu jsem byl schopen absolvovat jen díky podpory mé úžasné manželky, která převzala téměř celý chod domácnosti a starost o děti. Celou přípravu prožívala se mnou a byla mi velkou oporou. Snažil jsem se alespoň nebýt doma přítěží a dělal věci tak, ať nikomu nepřidělávám práci.

Jelikož se jednalo o můj první start na soutěži pod hlavičkou Svazu kulturistiky a fitness ČR, jako registrovaný závodník reprezentující kulturistický oddíl, bral jsem to velmi zodpovědně a to se vše samozřejmě promítalo i doma. Jak psychické, tak fyzické výkyvy, které jsem musel často konzultovat se svým trenérem.

On má také velký podíl na tom, že jsem dovezl zlato. V zaměstnání mám kolem sebe skvělý kolektiv, který byl hlavně poslední týden před soutěží naprosto tolerantní, protože v práci jsem byl díky nulovému příjmu sacharidů nepoužitelný.

Vedete ke sportu také své děti?

Už od mala je vedeme k přirozenému pohybu ve formě procházek a turistiky. Starší dcera si chce občas zajít zacvičit s maminkou do posilovny a vidí v ní vzor. Manželka se totiž také věnuje fitness a zdravému životnímu stylu. I díky tomu jsem u ní našel velké pochopení a podporu. Děti jsou ale ještě malé, takže letos je to teprve první rok, kdy si starší dcera vybrala balet. Uvidíme, co z toho vzejde.

Co bude teď po závodech? Odpočinek nebo nějaká nová výzva?

Letošní sezonu jsem měl v plánu absolvovat 3 pohárové soutěže v řadě napříč ČR, ale koronavirus vše změnil a jsem rád, že se uskutecnila alespoň jedna z nich. Dnešní doba je velmi nejistá pro všechny a tento sport je specifický v tom, že příprava směřuje k jednomu konkrétnímu dni a je velmi složité udržet formu a čekat na možný termín, který teď neznají ani organizátoři. Po soutěži jsem měl v plánu se s prominutím pořádně „nacpat“. Za 2 týdny jsem přibral 18 kg z 83 kg na 101 kg. Téměř vše byla našťastí voda ve svalch a podkoží, díky předsoutěžní dehydrataci a kontinuálnímu tréninku. Přesto jsem se rozhodl zariskovat a zkusit se připravit přes všechny nepříznivé podmínky na možnou prosincovou pohárovou soutěž, u které se rýsuje datum možného konání. Další výzvou jsou jarní mistrovské soutěže a zahraničí. Jak to vše dopadne, neví momentálně nikdo, ale co vím jistě, o Vánocích budu určitě odpočívat a pojídat vánoční cukroví s rodinkou.

(red) Foto: Ondřej Vavrys

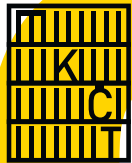
Listopadový týden hokeje nahradily online aktivity

Na konci listopadu měla proběhnout tradiční náborová akce Pojď hrát hokej. Ta byla bohužel z důvodu momentální epidemické situace zrušena, a jelikož nikdo z nás nevěděl, kdy se společně zase potkáme, abychom mohli mezi námi přivítat nové zájemce o lední hokej, rozhodli jsme se připojit k iniciativě Českého svazu ledního hokeje Týden hokeje online a v sobotu 28. listopadu jsme uspořádali online nábor. Pro všechny z nás to byla obrovská zkušenost a po online trénincích, které naše děti využívaly už v první koronavirové vlně, jsme se rozhodli, že k podzimnímu online cvičení, vyzkoušíme i online nábor pro všechny nově příchozí děti. Rodiče a děti, kteří nás pomocí Facebooku sle-

dovali, si mohli vyzkoušet trénink s fitness trenérkou Katkou, vyslechnout si povídání s trenérem a vedením oddílu, proč je důležité hrát hokej a co všechno k němu potřebují. Věříme, že i přes momentální epidemickou situaci to společně zvládneme a v následujících měsících se budeme vídat už také na ledě. Pokud by měl někdo z rodičů zájem o to, aby se jejich dítě stalo hokejistou či hokejistkou, sledujte naše sociální sítě či webové stránky (www.hc-tesin.cz), kde jsou k dispozici všechny informace ohledně prvních tréninků.

Petra Nevelošová,
HC Vlci Český Těšín
Autor fotografie – Lukáš Filipec

MĚSTSKÁ KNIHOVNA
ČESKÝ TĚŠÍN

Kvíz

ČESKÝ TĚŠÍN

100 let města

Zapojte se do SOUTĚŽE k 100.výročí vzniku Českého Těšína

V roce 1920, kdy se město rozdělilo mezi Československo a Polsko, zůstala historická, kulturní a administrativní část bývalého Těšína v Polsku. Československu připadla levobřežní industriální část města se železnicí, která sehrála důležitou roli ve výstavbě a rozvoji nově vzniklého Českého Těšína. Ve zhruba 8 tisícovém městě převládá lehký průmysl - strojírenský, kovozpracující, polygrafický, potravinářský, lihovarnický, stavební, elektrotechnický a dřevozpracující. Nacházela se zde řada významných výrobních podniků a živnostníků, jejichž výrobky a služby patřily k vyhledávaným již za dob Rakouska-Uherska (například likéry „Jeřabinka“ a „Fasalovka“ podnikatele Mořice Fasala nebo služby fotoateliéru Richarda Jastrzembského, či Heinricha Jandaurka).

Největšími zaměstnavateli byly firmy: tiskárna Karla Prochasky, nábytkářská firma Jakuba a Josefa Khonů (pozdější Thonet-Mundus), stavební firma Ing. Eugena Fuldý, parní pila Josepha Philippa Glessingera, Gnerlichova továrna na hnací řemeny, tiskárna Kutzer a spol., firma na výrobu vozů Pustowka & Sohn, cihelna Jana Górníaka, brusírna skla Maxe Witrzense, továrna na hospodářské stroje Jana Unucky aj. Továrny se soustřeďovaly na dnešní ul. Tovární, Ostravské č. 15 a Dukelské. Český Těšín byl v letech 1920–1960 okresním městem. Označení „úřednické město“ získalo z důvodu vysokého zastoupení státních zaměstnanců, kteří zde pracovali a bydleli. Na úřady dojížděli lidé z širokého okolí, kteří po vyřízení svých záležitostí nakupovali v obchodech a podporovali takto místní živnostníky a obchodníky. Velmi oblíbené byly střední a sobotní trhy na Radničním náměstí (dnes náměstí ČSA).

Průmysl a obchod

O tom, že se drobným živnostníkům a řemeslníkům ve městě dařilo, dokládá adresář města z roku 1932, který mimo jiné eviduje 15 řezníků, 23 obuvníků, 15 švadlen, 30 pánských krejčí, 10 truhlářů aj. Kuriózními živnostmi z dnešního pohledu byly úprava žíní, výroba perníků, medu, rukavic, klobouků, šněrovaček, deštníků, spodního prádla, vojenských uniforem (bylo zde velitelství 8. pěšího pluku) atd. Své služby nabízeli bednáři, kamnáři, modistky, kartáčníci, čistíci oken, povozníci, nožíři atd. Město prosperovalo a získávalo moderní, úřednicko-intelektuální profil navzdory celosvětové hospodářské krizi. Počet obyvatel rychle narostl na téměř 11 tisíc. Zastoupení ve městě měla řada bankovních společností, např. Zemědělská banka, Česká průmyslová banka, Obchodní banka, Centrální banka německých spořitel. Na dnešní Hlavní třídě, která byla spolu s Nádražní ulicí tepnou města, sídlili nejvýznamnější podnikatelé. Řada z nich byla židovského původu. V meziválečném období se ve městě nacházely filiálky světových firem jako Baťa (obuvník), Rolný (výrobce oděvů) nebo Julius Meinl (káva, čaj). Rozvoj města byl dán i 15 milionovou státní půjčkou na výstavbu veřejných budov a inženýrských sítí. Ten probíhal dynamicky až do roku 1938, kdy stavební rozvoj ustal z důvodu polského záboru Těšínska. Za německé okupace ekonomický růst města výrazně zpomalil.

Po válce se pouze malá část obchodníků opět ujala svého podnikání. V roce 1948, kdy došlo ke znárodnění, byl soukromý sektor zlikvidován úplně. Pod státní správou přešly tiskárny, mlékárna, brusírna skla a jatka. Také menší družstva a obchodní společnosti byly znárodněny. Zásobování obyvatelstva zajišťoval VPZ - Velkoobchod potravinářským zbožím. V roce 1952 převzal správu nad prodejny potravin ve městě národní podnik Pramen. Sídlo podnikového ředitelství se nacházelo v zadním traktu radnice. Spotřební družstvo Jednota-Jednošc vzniklé z mateřského družstva Budoucnost v roce 1949 pak provozovalo prodejny v přidružených obcích. Dalším mezníkem byl rok 1960, kdy zanikl okres Český Těšín a vznikly okresy Karviná a Frýdek-Místek. Atraktivita města se snížila, přesto bylo nadále centrem obchodu, škol a úřadů. Po sametové revoluci v roce 1989 nastal rozvoj soukromého podnikání. Nová obchodní centra umožnila nákupy „pod jednou střechou“. Do průmyslové zóny města přišlo několik výrobních společností, které příznivě ovlivnily trh práce v regionu. Dnes je Český Těšín perspektivním městem, které je srovnatelné s jinými moderními městy v republice."

Konsum - Interiér obchodu se zbožím denní potřeby - kolem r. 1924

Nádražní ul. - Nádražní ulice, kolem r. 1935
Zdroj fotografií / kniha ČESKÝ TĚŠÍN Příběh města na levém břehu řeky

Otázka č. 11
Prosinec 2020

Které velké podniky
se nacházejí v areálu
průmyslové zóny
v Českém Těšíně?
Vymenujte alespoň tři.

Vážení přátelé, je tady poslední kolo
Kvízu 100! Odpověď č. 11 odevzdávejte
do knihoven do 25.1.2021. Protože nám
vyhodnocení listopadového dílu překazilo
uzavření knihovny, budou oba poslední díly
soutěže vyhodnoceny současně na konci
ledna. Děkuje všem za účast!
Celou soutěž Kvíz 100 najdete
na www.knihovnatessin.cz.

Odpověď č. 11 / PROSINEC 2020

Které velké podniky se nacházejí v areálu průmyslové zóny v Českém Těšíně?
Vymenujte alespoň tři.

Vaše odpověď

Jméno a příjmení

Kontakt (e-mail nebo telefon)

NOVOROČNÍ OHŇOSTROJ